

તારીખે મુદ્દે સોરઠ.

યાને

કીશ્સા

જ મંગરોલી શાહકા

ઉત્તે જખાન ઔર ગુજરાતી હરફામેં

પબ્લીશર્સ.

બુકસેતર મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે.

તીનદરવાઝા—અહેમદાવાદ.

—જ્ઞ—

એડીશન ૫ તી.

કાપી ૨૦૦૦.

અમદાવાદ—ધી નવર પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં બોગીલાલ નાર-
ચુદાસ બોડીવાળાએ છાપ્યું.

હીજરી ૧૩૭૫—સને ૧૯૧૭.

કિંમત રૂ. ૦-૪-૦.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
ગુજરાતી કોમ્પોઝિટ-સંગ્રહ
૭૧૩૧

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૬૩૧

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ તા.૨૧ ખે મુલ્કે સારે

વિષય ૪૩૬૮ : ૪ . ૩૬૮

તારીખે મુદ્દે સોરઠ.

૭૯૩૨

યાને
કીસ્સા

હાજી મંગરોલી શાહકા

દીલને મેરે કહા યું કુછ યાદ ખુદાકી,
પાવે તુ ફર્યેઝ જીસસે તારીફ કર મોખલી.
માલુમ નહીં કીસીકો તેરે સો ઇનતેહાકા;
શીરીં ઝખાં મુજહે દે તોફીક નેક રાહકી.
સુનયોરે કાન ધરકે જો કરની હુએ ખુદાકી,
ચારાં દેખો હીમ્મતકો હાજી મહમુદશાહકી.
કુદરત તેરી બડી હુએ વાં નહીં કીસીકા ચારા,
સાહેબ તુ સમ્યા કાદર રોઝીકા દેનેહારા.
નેકી બદી હુએ તુજહસે બંદા તો હુએ બેચારા,
પહોંચે નઝર નકીસકી થેહ ખેલ હુએ નીયારા—સુનયો.
કુદરત સતી બનાએ શમસો કમર સીતારે,
ચવદા તબક પલકમેં કુદરત સતી સંવારે.
કીજે કરમ તો આપના બખશેં ગુનાહ હમારે,
રાખેં શરમ દુનીયામેં મોહતાજ હુએં તુમહારે—સુનયો.
દાતાર તુ સમ્યા હુએ ખાલીક સલી ખલકપર,
હઝદા હઝાર આલમ જીન્નો બશર મલક પર.
કુનકે કહેસે સારા બન્યા અરઝો ફલકપર,
કયા નુર હુએ અલા નુર કુરબાનહું જહલકપર—સુનયો.
રખને લે નુર અપના એક દોસ્તકો બનાયા,
દીતી ઉસે નખુવત સરપર છતર ફીરાયા.
સાતોં તબક સંવારે મેરાજકો ખુલાયા,
જીતને હુએ પયમબર ઉનપર ખતમ કરાયા—સુનયો;
અહમદ નખીકો હકને કયા મરતબા દીયા હુએ,
દોજગકી બાદશાહી શાહોંકા શાહ કીયા હુએ.
મીઠે નખીને હકસે બખશા ઉમત લીયા હુએ,
દેખો દરસ નખીકા શીરો ચકર પીયા હુએ—સુનયો.

દોળગંઢે સરકે તાજ તુમ્હી હજરતે નખી,
 હકને દીયા હયે રાજ તુમ્હી હજરતે નખી.
 હો સાહેબે મેરાજ તુમ્હી હજરતે નખી,
 હમ આસીયોંકે રાજ તુમ્હી હજરતે નખી—સુનયો.
 ખરહક નખીકે ચારાં અખાખકર સાદેકીન,
 ઉમ્મતકે વયે ગમખવાર ઉંમર મીર આદેલીન.
 જમા કીયા કુરઆન વોહ ઉસમાન ખીલયકીન,
 હલહલ સવાર શાહ અલી હયેદરે યકીન—સુનયો.
 હજરત અખાખકરપર લાયા સદક શીતાખ,
 કુરમાનહું ઉન્હોંપર જો આદીલ ઉમર ખતાખ.
 ઉસમાં ગનીકો દેખો જુ' ચંદ હયે મહેતાખ,
 ખુત કાંપતે અલીસે હયેખતસે ચડતી તાખ—સુનયો.
 ઉમ્મતકી હયે ખુદાકી ખીખી ફાતમા ખુતુલ,
 સરતાજ ઉનકે હયેદર ખાખા તો હયે રસુલ.
 હકકી હયે મેહેરખાની ઉનપર સદા ખુસુસ,
 ખેહેતર હયે ખીખીયોંમેં યુ' સાહેબે જુલુસ—સુનયો,
 ફરઝંદ ફાતમાકે હસન ચોર હુસેન જવાં,
 ઉમ્મત જો હયે નખીકી ઉનપર યુ' મેહેરખાં.
 કાસીમ અલી અખાસ જુ' માહતાબે ખુશનુમાં,
 ખહેર તકી ચોર નકીકે કરો યાદ દીલરવાં—સુનયો.
 મુસલીમ ઇમામ બફરે મુસા અલી રઝા,
 મયે દાને કરખલામેં હકને લીખી કઝા,
 ઉનકો દીયા ખુદાને શહીદોંકા મરતખા,
 મહેશરમેં કુપ્રીયોંકો મીલેગી સો યુ' સઝા—સુનયો.
 અસકર અલી વ ખાકર સાદીક હયે શહીદ હયે.
 હાતીમકી ખાત ઉનકી કીયામત તલક કહી હયે.
 મુનકર વે કુફીયોંકી હુરમત સભી ગઈ હયે,
 લાનત ઉન્હોંપે હરદમ ઉમ્મતને યુ' કીઈ હયે—સુનયો.
 મુસા ઇમામ કાસીમ અકબર હસન હુસેના.
 સાચે હયે ભાઈ મહેકી હકને રખે તવાના.
 ફતહા જો જફત હનીફા કાફીર સાથ રવાના,

સવગંદ અપને ઉપર પાની કીયા હુએ ખાના—સુનયો.
 મઝહુબ હુએ ચાર બરહક આઝમ ઇમામ શાફી,
 માલીક ચોર હંબલી ખુબ સખ મુનકરોંકો કાફી.
 ઉનકે તુફેલ મુજહકો બખશે ખુદા મઆફી,
 ચારોકો સાચ ખુજહું મઝહુબ હમારા હનફી—સુનયો.
 અવલાદ હુએ હસનકી મીરાં યું દસ્તગીર,
 કાંધા દાયા નખીકો વોહ સાહેબે નઝીર.
 પીરોંકે સર છતર હુએ હઝરત પીરાનેપીર,
 મોહતાબ હુએ મુરીદાં સખ આસીયાં અસીર—સુનયો.
 હકને બડા મરાતીબ તુમકો દીયા હુએ આલા,
 ઝાહીર કીયા દુન્યામેં રોશન બડા ઉબલા.
 પીછે નખીકે તુમને ઇસલામકો સંભાલા,
 હું મુંતઝીર દરરાકા અએ સાહેબે કમાલા—સુનયો.
 કરના મદદ હમારી મહેબુબ શાહે અલમ.
 ખાદીમકી સખહકીકત ઝાહીરહ એ તુમકો માલમ.
 મુશકીલ તુમહીં કુશાહો બેશક ગરીબ હાલમ,
 કરયો દક્કા બલાકો દુશમન હું ઝેરે ઝાલમ—સુનયો.
 ગુજરાતકે મુલકકો તુમને ફતાહ કરાએ,
 સખ કુફર ઝેર કરકે ઇસલામ દીં જગાએ.
 નાદરકે મુલકમેં હાજી મહેમુદશાહ આએ,
 ફરમાનસે નખીકે સખ કાફીરાં ખપાએ—સુનયો.
 શેખ દીનને કહા યું કીસ્સેકો અબ ચલાઉં,
 હાજી હુએ મદદ પર સારા બયાં સુનાઉં.
 દીલકા કફર મએ ઘોડા ચાખુક ઝખાં લગાઉં,
 મએદાનમેં અકલકે દો લખ સતી દવડાઉં—સુનયો.
 મહીને મને સફરકે કીસ્સેકો મએ ચલાયા,
 અબ બએત ચલા બનાતા કીસ્સેસે દીલ લગાયા.
 તારીખ સાતવીંપર મુજહ દીલમેં ખ્યાલ આયા.
 બોલું બયાંસો અબ મએ કીસ્સેમેં ધયાન લગાયા—સુનયો.
 કહેતા હું અબ બયાં મએ પરલાસ ઉસ પટનઝ,
 લીચ હુએ હીંદુઓંકા જંગ હોગયા દટનકા.

શીરીં ઝખાં મચેં બોલું સુખનાસુખન રતનકા,
 સુલતાન મહેમુદશાહકી આંખોંકી ચું જતનકા—સુનયો.
 ખાસે હચેં પીર હાજી ઉનકા અછા હચે નામ;
 નાંધેરકે મુલકમેં ઝહીર હચે ખાસોઆમ,
 રાખે નીયતકો સાખીત ને કોઈ સુખહોશામ.
 કીરકર મગે મુરાદાં હોવે ઊસીકા કામ—સુનયો,
 આગે સો ઉસ મુલકમેં કુફરકાથા ઝોરા,
 ખામનથે ખુતપરસ્તી મોમીનથા ઉસમેં થોડા.
 રાજકા ખહોત લશકર ખ્યાદોંસે સરસ થોડા,
 કરતા સીતમસે સખતી હર મુસલમાંપર જોરા—સુનયો.
 રાજા ને થા કુંવરપાલ વાઘોલ ઉસકીથી ઝાત,
 થા બેઈમાન સંગદીલ કરતા હરેક ઉપર ઘાત.
 હમેશા એક મુસલમાન મારતા અપસકે હોત,
 લોહું બગચેર દેખે ગમતી ન કીસકીથી ખાત—સુનયો.
 રાજકે પાપકી જખ ફર્યાદ હુઈ હર જગાપર,
 મકકેમેં હુઈ બશારત હાજી મહેમુદશાહપર.
 તોડો તુમ્હીં કુફરકો કીસ્તીમેં બચેઠ જાકર,
 હમલા કરો હીમ્મતસે ડંકા ફતાહ બજાકર—સુનયો.
 હાજીને જખ નખીકો હીમત બાંધકર કહા હચે,
 ને કુછ હુકમ તુમ્હારા ફરમાવ તો બજા હચે.
 ફરમાશ કી ને તુમ્હારી કરના મુજહે રવા હચે,
 દીલબાનસે કહું મચેં રખકી સો ને રખા હચે—સુનયો.
 ફરમાશ કી નખીને હાજી તુમ ઝીંદે જાચો,
 કીશતી તયાર વાં હચે સામાન સખ ચડચો;
 તોડો કુફર પટનકા ઇસલામ દીં જગાચો,
 સુલતાન ગઝનેવીકો ખત લીખકર તુમ ખુલાચો—સુનયો.
 હાજી મહેમુદ વાંસે તયાર હોકર આચે,
 દર્યાવકે કીનારે સામાન અપના લાચે,
 કીશતી દેખી વહાંકી સુરત બંદરકો જાચે,
 ઉનકો કહા અચે ભાઈ હમકો તુમન ખીલાચે—સુનયો.
 સુરતકે લોગથે વોહ કહેને લગે વોહ સારે,

કીશતીમેં જગાકાંસે ખચેઠે રહો કીનારે.
 કીશતી ઉપર તો આવે વાં ખન પડે હચે ભારે.
 ચડયો સો ચોર કીસીમેં કીશતી ખહોત કીનારે—સુનયો,
 કીશતી ઉન્હોં હંકારી સારે સીકાં ચડાકર,
 ખંદરકે ખાહર કાડે વાં ભાવટા ખડાકર.
 સખ દીન ચલી વો કીશતી ફેર રચેનકો પ્રીરાકર,
 આવે સો ઉસ જગામેં ફકીરકી દોઆપર—સુનયો.
 તકશાર કી ઉન્હોંને કયા હચે સખખ જો ચેહુથા,
 કીશતી ચલે મંઝીલપર માલુમ કુછ ન હોતા,
 આયા હચે અચેસા જાહુ ચલને કીધર ન દેતા,
 માનત કીસીકી ભુલી ઉસસે અટક સો રહેતા—સુનયો.
 ઉનમેંસે એકને બોલા ફકીરકી ખદ દોઆ હચે,
 ફરવીશકો પ્રીરાયા ઉસકી જો ચેહુ સખ હચે.
 ધુંડો ચીતાખી ઉસકો ખીઠલાઓ તો લલા હચે,
 દવડો સખી વોહ લોગાં હાજીકો ધુંડલાએ—સુનયો.
 હાજી મંગલુરીશાહકો કીશતીમેં લા ખીઠાએ,
 ખુશીયાં કીએ સભાંને લંગર તખી ઉઠાએ:
 હકકે આગે અરઝકર કીશતીકો તખ ચલાએ.
 મંગલુરકે ખંદરકો એક રાતમેં દીખાએ—સુનયો.
 દેખા ખંદર ઉન્હોંને ખુશહાલ હોકે સારે.
 કુદરત ઉપર ખુદાકી કુરબાન હોકે વારે.
 હાજીકી ચેહુ દોઆસે પહોંચા હમેં કીનારે,
 પાંવ ચુમનેકો લાગે લાચારહો ખીચારે—સુનયો.
 હાજીને તખ કહા યું લેજાઓ ઉસ ખંદરપર,
 કીશતી સતી ઉતારો ખચેઠેં હમેં સો જાકર.
 યાં કામ હચે હમારા કરના ઉસે ખજાકર,
 ફરમાન હચે નખીકા જાના મુજહે હચે ચલકર—સુનયો.
 યું કર કહા ઉન્હોંને ખંદર સો હચે નીકારા,
 પથ્થર ચોર ભાટ લકકડ કીતને જગાહચે ખાડા.
 પાવે ખતા યાંશતી ડુખજાવે માલ સારા,
 આથી ગલો રમાઝે મગત ફરો દિનારા—સુનયો.

હાથને હાથ ઉચા હકકી તરફ ઉઠાવ્યો,
 એક પોસ્તથા હરનકા પાની ઉપર બીછાવ્યો.
 બચેઠે ઉસીપર આપી કરતાને ચલાવ્યો,
 એક આનમેં ખુદાને બંદર ઉપર પહોંચાવ્યો—સુનયો.
 હાથ મહેમુદ વહાસે પાની ઉતરકર આવ્યો,
 મંગલુરકે બંદરપર તશરીફ લેકે આવ્યો.
 મુનકર જો ઉનકે દેખે હવેબત ઉન્હોંને ખાવ્યો,
 કુફરાર તોડનેકો ફરજાં નખીકા લાવ્યો—સુનયો.
 હાથને કી ઇશારત કીશતી તુ યાં ખડી રહે,
 દીન હો મંજીલકે પુરે તબતક તુ યાં પડી રહે.
 મંગલુરકે બંદરપર લંગર ખીના અડી રહે,
 રબકે અમરસે કીશતી પાની ઉપર ચડી રહે—સુનયો.
 કીશતી રહી અટક કર ઉસ બાયપર ખડીહો,
 હાથકી કુછ દોઆસે પાંચ ગાડકર રહીવો.
 દીન રએન કર્મ ગુઝારી ઉસી ઠારપર સો માહ દો,
 હીકમત ઉન્હોંને કીતી સર કુટકર રહે વો—સુનયો.
 મહીને અડાઈ પીછું હાથને કી ઇશારત,
 કીશતી તુ ચલ વતનપર લાગી તુજહે ખીસારત.
 માલમ તંડેલ લોરી સબકો લગી તીબરત,
 ખીગાડા હવે કામ સબકા સબને ખોઈ સવારત—સુનયો.
 કીશતી ચલી ઉપડકર નવબત ઉન્હોં બજાવ્યો,
 હાથકી અમ દોઆસે સુતકો હદ પહોંચાવ્યો;
 પહોંચી બંદરપર કીશતી તોપાં સબી ચલાવ્યો,
 ખુશયાં હઇ ઘરોંઘર હકને સો લા મીલાવ્યો—સુનયો.
 મંગલુરમેં નખીને ફીરકર કહા અવે હાથ,
 કરતે હવેં લોગ ખુશયાં મંગલુરકે હો શાહથ;
 બાવ્યો સો અબ પડનકો ફતહા કરો યું ગાઝી.
 તોડો સો ખુત પટનકે ઉસમેં હમેં હવેં રાઝી—સુનયો.
 હાથને કર ઇરાદા મંગલુરસે ચલે હવેં,
 નઝદીક આ પટનકે ખુશહાલહો ખડે હવેં.
 મવસુફ શાહકે બાગે ઉપર સો આ અડે હવેં,

ઉઠોકે જહોકથે વાં સરવાન સખ ખડે હએ—સુનયો.
હાજીને તખ કહા યું સરવાનકો અએ લાઈયો,
પએગામ જો હમારા રાજકો જા પહોંચાઈયો.
હાજીકા ચેહ સુખન ઈમાન સારે લાઈયો.
કલમા કહો નખીકા મીલનેકો સારે આઈયો—સુનયો.
સરવાન સખ જમાહો કહેને લગે અએ હાજી,
ખએઠો ન ઈસ જગાપર રાજ ખડા હએ પાજી.
કરતા હએ ખુન હમેશા લહુ દેખતા હએ તાઝી.
દુશમન હએ મોમીનોંકા કરતા હરેકસે ખાઝા—સુનયો.
હાજીને તખ કહા યું સરવાનકો કરો મત,
પએગામ કહો હમારા હીલા સો કુછ કરો મત.
રાજકો જા સુનાઓ ગુસ્સા તુમહેં કરો મત,
યેહ ખાત હએ નફાકી રાજકા કહે લડો મત—સુનયો.
સરવાન તખ હસે સખ કહેને લગે ચેહ કયા હએ,
રાજકો જા કહે હમ સારોંકી જાન જાએ.
મારે સલોંકો અવલ ખાના વોહ પીછે ખાએ,
શેસ્સેસતી શીતાબી ચડકર તુમનપર આએ—સુનયો.
હાજીને તખ નઝર કર ઉઠોં ઉપર પીરાઈ,
આસે ઉઠો ચલો મત હકકી તુમહેં દોઢાઈ.
જંગલમે ઠાંકનેકો મીલકર ચલે વોહ રાઈ,
હાકેસતી ચલે નહી કુદરત અજબ ઇલાહી—સુનયો.
સરવાન સખ અપસમેં કહેનેલગે અએ લાઈ.
ફરયાદકો ચલો સખ હીકમત ઇને લગાઈ;
હાજીકી સખ હકીકત રાજકો જા સુનાઈ,
રાજાને ખાના છોડા સવગંદ જલદ ખાઈ—સુનયો.
રાજાને ઉઠ ફજરકો ચોખદારકો ખુલાયા,
હાજીકે મારનેકો લસકર સભી ચડાયા;
હથીઆર વોહહંતખ સખ સંગ હાથમેં લેઆયા.
આપી ચડા શીતાબી ગુસ્સેમેં ભરકે આયા—સુનયો,
હાજીને કાફીરોંપર જઝબા કીયા નઝરકર,
બેદીન મુનકરોંકે પાંચોં રહે અટક કર,

મુખસે જો લાફ ખોલા વોહ જીવ રહી લટકકર.
 જીન હાથકો ઉઠાએ ઉંચે રહે છીટકકર—સુનયો.
 દી થી સજા સલોંકો રાજા રહા ખુલાસા,
 કાફીરને કી ગુફુરી દેખા નઝર તમાશા.
 કદમોંમને પડાજા ખાદીમ તુમહારા ખાસા.
 સખકી કરો ખલાસી નજીકી નહીં હયે આસા—સુનયો.
 હાજીને ફેર નઝરકી સાખીંત હુએ વોહ સારે.
 નઝદીકે આકે બખ્ષેઠે ખાતાં કરે ખીચારે;
 દેવલમને યકાયક જહાંજર બજી નકારે,
 હાજીને તખ કહા યું ઈશ શહેરમેં ચેહ કયારે—સુનયો.
 રાજાને તખ કહા યુ સોમનાત હયે હમારા,
 દેવલ ખડા હયે ઉસકા જખતા હયે વાં નકારા;
 તુમકો ચલો દીખાવેં દેવલકા રૂપ સારા,
 કઈ રાગરંગ તમાશા દેખો કરો ઉતારા—સુનયો.
 હાજીકો તખ વોહ રાજા ચલશહેરએં લેઆયા,
 બીઠલાયા ખુસ જગાપર પકવાન તખ પકાયા,
 સરકે તખકમેં ખાના હાજીકે આગે લાયા,
 કહેને લગા ચેહ ખાઓ ખીદમતમને મએ આયા—સુનયો.
 હાજીને તખ કહા યું ખાનેકો મએ ન ખાઉ,
 હીંદુકે ઘરકા ખાના ઉસમેં ન હાથ ડાલું;
 ખાયા નહીં કભી મએ દીલકો સો કયું પીરાઉં,
 ઈસ શહેરમેં મુસલમાં હોવે ઉસકે યહાં મએ જાઉં—સુનયો.
 રાજા હયે દીલસે ખોટા રખતા હયે દીલમેં ધાત,
 હયે બેઈમાન જહુટા કરતા હયે મુંહસે ખાત;
 ખાના નહીં ચેહ હમકો લાગા હયે તેરા દાથે,
 કરતા હયે નીત ખરાબી કોડી હયે ઈસકી આત—સુનયો.
 હાજી ઉઠે વધંસે ધુંડે શહેર પટનમેં.
 પુરીથી માઈ ઘાંચન ઉતરે ઉસીકે ઘરમેં;
 ચોતી ઉસીકો દેખે બેઝાર હયે બદનમેં,
 ફરઝંદ મારનેકા વારા સો હયે ફજરમેં—સુનયો.
 ઉસકો દીયા દીલાસા માર્ઈ તુ અબ સખર કર.

તેરે પીસરકે બદલે જાએગેં હમ સો ચલ કર.
 રોતી રહી વો છાની તકવા હુંવા હએ દીલપર.
 ખીદમત જો કરકે લાગી દીલ જાનસે દોઆકર—સુનયો;
 આયા ફજર ખુલાના ઘાંચનકે છોકરેકું,
 હાઈ મહેમુદ ઉઠકે ચલકર ગએં હએં સામું,
 આતે ઉઝીકે બદલે મરનેકો હકકી રાહસું,
 જાકર ખડે હીમતસે જો કુછ કરે સો કર તું—સુનયો.
 રાજા સો દેખ ઉનકો લાગા જો બોલને યું,
 ઘાંચીકો છોડદેકર કુકરાકો લાએહો કયું ?
 કહેને લગે યું સારે આયા હએ યેહ ખુશીસું.
 બદલા કીયા ઉસીકા મરનેકો અપને દીલસુ—સુનયો.
 રાજાને તખ કહાયું હાજી તુમહી કયું આએ ?
 ઘાંચીકી કામ હએ યાં તુમકો નહી ખુલાએ;
 જાએહો તુમહી મકાંપર લેજો ઉઝીકો જાએ,
 તુરફએન તુમ કરો મત ઇસ ખાતમેં ખુલાએ—સુનયો,
 હાજીને તખ કહા યું ઘાંચીકા પુત ખ્યારા,
 ડરતા નહીં ખુદાસે અએસા તેરા અંધારા;
 પહોંચે તુજહે નતીજા હએ યેહ સુખન હમારા,
 એકજ ગરીબ હએ વોહ લાચાર હએ ખીચારા—સુનયો,
 રાજાને તખ કહા યુ લેજાવ ઉસે મકાંપર.
 દેવલ સામે ખીઠાએા મારો ઉઝીકોં જાકર;
 ખુત પુજને શીતાખી આતા હું મએં સાન્હાકર.
 લહુ જહેલને ઉઝીકા ટીલા કરં ચડાકર—સુનયો.
 હાજી મહેમુદશાહને યુંકર કહા ઉસીકો,
 ગાલીમ તુ જોર મતકર મત તુ સતા કીસીકો;
 ખુત હએ તુમહારા જહુટા કુછ દેખકર સમજહતા,
 હકને ખડા મરાતીખ જખશા હએ મોમીનોંકા—સુનયો.
 હાજી મસેસુદશાકો રાજાને યું કહા તખ,
 ખુત હએ હમારા સાચા દેખો તુમહીં ચલો સખ;
 વોહ તારખીનખડા હએ કીતની મુદતસે અખલગ;
 સોમનાથકે ઇસમસે મીઠાસ પાતે હર લખ—સુનયો.

સોમનાથ તેરા રદ હયે ચોર ખુત જીતે સહી કુદ,
 કલમે ઉપર સદકલા દીલકા કુફર તુ કર દુર,
 સાખીત પડે જો કલમા ઉસ મુખ ઉપર સદા નુર,
 ખીદમતમેં હક સો દેવે જન્નતમને ઉસે દુર—સુનયો,
 રાજને તખ કહા યું હાજી હુનર દીખાઓ,
 જોકુછ ઇલમ તુમહારા વોહ યાં પડો યા ગાઓ;
 દેવલ સનમકે ઉપર હીકમત તુમહીં ચલાઓ,
 હમ દેખેં તમાશા કુછ હુકમ કર મંગાઓ—સુનયો.
 હાજીને તખ કહા યું દેખેં દેવલ સો તેરા,
 તુ સાથ ચલ હમારે કીસ શાનકા હયે ડેરા,
 દીખલા સહી તમાશા કયા રૂપ હયે ઘનેરા,
 તકરાર ફેર તો કીજો દેખો સો કામ મેરા—સુનયો.
 રાજને તખ કહા યું હાજી ચલો લેજીઉં
 સાથી ચલો હમારે દેવલ તુમહું દીખાઉં;
 દેખો તુમહીં તમાશા ખુશ જગપર ખીઠાઉં,
 હોતી હયે રાગખાત્રી તુમકો ચલો સુનાઉં—સુનયો.
 હાજીકો તખ વોહ રાજ દેવલમને લેઆયા,
 ડેરેમને ફીરાકર સોમનાથકો દીખાયા;
 કઈ રાગરંગ તમાશે બાજે કહી બજાયા.
 બાજેકે બાજનેસે દેવલ સહી ગજાયા—સુનયો.
 બામન બહોત બામનીયાં ગાતી ચો નાચતે હયે,
 કઈ તાલ ચોર તંબુરે નવખત વાં બાજતે હયે,
 મુરદંગ ચોરજહાંગલકજહાંગર-તંગાજતેહયે,
 ખોટે સહી ખુંજદર કાફીર વાં રાજતે હયે—સુનયો.
 દેવલમને અજાયબ કંદીલ એક ટંગાયા;
 કયા કામ હયે ઉસીકા કઈ રંગસે રંગાયા,
 કીમત નહીં ઉસીકી દો લાખકો મંગાયા,
 રાજને તખ ખુલાકર હાજીકે તઈ દીખાયા—સુનયો.
 દેવલ સહી હયે રંગી હીરે કઈ જડે હયે,
 પુતલેહયે ચવતરફ સખ હાથ બાંધકર ખડે હયે;
 સોમનાથકે મુકાબીલ મેવે કીતે ધરે હયે,

ખાતા નહીં કંછુ વેા આગે પડે સડે હચ્ચે—સુનયો.
 એક ખીયાલ કીસતરેહકા હિન ખામનોને ગાયા.
 હાજીને સુનકો દીલકો હકકી તરફ લગાયા;
 કીતે સમજહ હકીકી હાજીકો હાલ આયા.
 કર યાદ હકકી હરદમ ઘટમેં ઝીકર ઊઠાયા—સુનયો.
 હાજીકી સુન ઝીકરકો રાજા કહા અચ્ચે યારે,
 યેહ વકત હચ્ચે તુમહારા અકસર ઇસીકો મારો;
 પકડો ઇસે શીતાબી ડેરેસે બાહર કાડો,
 દીલમેં કંછુ ડરો મત છાતી તુમહારી ડરો—સુનયો.
 હાજી ઉપર દગેસે વોહ લોગ ચરકે આચ્ચે,
 ચલા ન હાથ કીસીકા હકને સો લે ભુલાચ્ચે;
 હાજીકો હોશ આયા જઝમેસે સર ઉઠાચ્ચે,
 કહેને લગે અચ્ચે મુનકર મુમકો કીને સીખાચ્ચે—સુનયો.
 હાજીને તખ કહા યું અચ્ચે બેઈમાન મુનકર,
 દીલમેં દગા તુમહારે રાજાકી ખાત સુનકર;
 ઇસલામ સાંચ ખુજહો દીલમેં જો કુછ સમજહકર,
 ઇમાન સારે લાચો કલામા નખીકા પડકર—સુનયો.
 દેવલકે આગે પોઠી પથ્થરકા વાં ખડાથા,
 મેવા અને મીઠાયાં પોઠી આગે ધરાથા,
 આંખોમેં જોત ઉસકી નીકમ સો વાં જડાથા,
 નીલમકી જોત સીતી સખ તનખદન હરાથા—સુનયો.
 હાજીને ઉઠ ફજરમેં યુંકર કહા અચ્ચે રાજા;
 પોઠી આગે ધરા હચ્ચે પકવાન ખુખ તાજા;
 ઉસકો તુમહીં ખીલાચો મેવા મીઠાઈ ખાજા,
 ખાતા નહીં યેહ કયુંકર તુ તો નહીં હચ્ચે સાચા—સુનયો.
 રાજાને તખ કહા યું હાજી તુ હચ્ચે દીવાના,
 પોઠી તો હચ્ચે પથરકા ખાવે નહીં યેહ ખાના;
 ઇમાન હચ્ચે હમારા ખુત પુજનેકા લાના,
 ખાવે તો તુમ ખીલાચો મેવા ચોર ઘાંસ દાના—સુનયો.
 હાજીને માર કમચી યુંકર કહા ઉસીકુ,
 દખકે અમરસે ઉઠકર મેવા મીઠાઈ ખા તુ;

હુટે કુદર દીલોંકે ડરેમેં બચેઠ જા તુ,
 ખુશયાં કરેં દીલોમેં હીલા સો કુછ ન લા તુ-સુનયો.
 પોઠીને લે શીતાબી તબ જીબકો ફીરાઇ,
 મુંહમેં લીયા ઉસડકર મેવા અને મીઠાઇ;
 દેખા વે કાફીરોને હચેખત ઉન્હોકો આઇ,
 કહેને લગે અપસમેં હીકમત ચેક કુછ ચલાઇ-સુનયો.
 પોઠી ઝખાંસે ખોલા મુજહકો જે કુછ ખીલાઓ,
 ખુખાહું મચેં મુદતકા મેરી ખુરાક લાઓ;
 પકવાન સખ પંટનકે ઇનસાન સખ બુલાઓ,
 રાજ સમેત ચાંબુ હાજી હુકમ ચલાઓ-સુનયો.
 હાજીને તબ કહા યુ પોઠી તુ કર સખુરી,
 દેવલકો ફીર તલાવા ચેહ નહી ગુફરી;
 ચાં કામ હચે ખહોતસા કુછ ભુખ રખ અધુરી,
 રખકે અમર ત્રીવા ચેહ હોવે ન ખાત પુરી-સુનયો.
 પોઠી દેવલકો ફીરકર જાકર ખડા જગાપર,
 હાજીને ધાંસ ડાલા ખાને લગા સખરકર;
 ખોલે ન અખ ઝખાંસે દીન જાચે સખ ગુઝરકર,
 હોવેગા અખ જે માલુમ તુજહકો દેઉ ખખરકર-સુનયો.
 દેખા યુ કાફીરોને તોબી ઇમાન ન લાચે,
 હુટા કુદર ન ઉનકા ઇસલામમેં ન આચે.
 ખાતાં અને મઝાખાં હાજી ઉપર ચલાચે,
 ઉનકે નસીખ કમ હચેં કહેને સો લે બુલાચે-સુનયો.
 રાજને તબ કહા યુ હો બેઅકલ સબી તુમ,
 કલમેસે ધ્યાન લાઓ જાવે તુમહારા સખ ગમ.
 કઈ પાપ ચોરગુનાહ સખ બરકત સતીહોવેં કમ,
 દીલમેં હોવે ખુશાલી ઇસલામકી સો પુરનમ-સુનયો.
 રાજને તબ કહા યુ ઇમાન હચે હમનકો,
 સોમનાથ પુજનેકા સમજહે નહી તુમનકો.
 સોમનાથ દેવ સાચા કાટતા હચે સખ ગમોંકો,
 ઉસકે નહીં મુકાબીલ હમકો તુમહીં કયું કહો-સુનયો.
 હાજીને કહે અચે રાજ સોમનાથ નહીં તુમહારા,

બુદ્ધો તુમ્હીં ન ઉસપર ઉસકો કરો ન ખ્યારા;
 તામે રહે હુકમકે હાથ બાંધકર ખીચારા,
 અબ કહાસે ખુલાઈ આવે નીકલકે સારા—સુનયો.
 હાજીને હાંક મારી સોમનાથ આ નીકલકર,
 કીજે ન દેર ઉસમેં શીદીકી જુ' શીકલકર;
 એક કામ હએ હમારા જાના તુજહે હએ ચલકર,
 દેખેં યુ' કાફીરાં સબ ઘોડેસે હાથ મલકર—સુનયો;
 અંદર સોમનાત ખોલા લખખએક પીર હાજી.
 આતા હુ' મએં નીકલકર મેરે તુમ્હીંહો શાહજી.
 ખીદમતમેં તુમ જો મુજહકા રાખોતોમએં હુ'રાજી.
 અએસા હુકમ બજાઈ મુનકર જલેં યેહ પાજી—સુનયો.
 તડકા લંગર ચકાયક અંદરસે નીકલી સુરત,
 લંગ સાંવલાથા ઉસકા શીદીકે રંગકી સુરત;
 આયા કરનશખજકર મુજહમેંહએ અછીજુરત,
 હાજી હુકમ કરો અબ સબ કામકી હએ પુરત—સુનયો.
 હાજીને દીલમેં યુ'કર તકવા કીયા ખુદાપર,
 આયા સનાત ચલકર ફરમાશ કી ઉઝીપર;
 યેહ ડોલચા ઉઠાકર પાની લે આ તુ ભરકર,
 લેકર તુ આ શીતાબી તસબી પડેં વજુકર—સુનયો.
 સોમનાતતે ખુશીસે લે ડોલચા ઉઠાયા,
 પહોંચા સો જા કુવેમેં પાની અંદર ડુખાયા.
 પાની તલાવકા સબ ઉસ ડોલીચીમેં આયા,
 ભરકે યુ' પુર લખાલખ હાજી આગે લેઆયા—સુનયો.
 મુનકર વો કાફીરોને દેખા તલાવ સુખા,
 પાની નહીં હએ ફસલા અસલા બના હએ સુખા.
 ફરયાદકો ચલે વોહ સબ કામકો હએ ઘોડા.
 હાજીકે છોકડેરે કીતા તલાવ પોખા—સુનયો.
 ફરયાદ આએ કરને રાજકે પાસ સારે,
 રાજકો આ સુનાએ કહેને લગે ખીચારે.
 મગર અને મસલીયાં તડપેં સભી ફાનારે;
 દેખો તુમ્હીં સો જાકર દીલસે કહોગે સારે—સુનયો.
 રાજ કહા અએ હાજી શીદી ગયા તુમ્હારા,

પાની લીયા તલાવકા ભર ડોલચીમેં સારા.
 લાયા હુએ સખ ઉસડકર હોતા હુએ અખ પુકારા,
 હાજી કરમ કરોં તુમ મરના હુએ ગામ સારા—સુનયો.
 હાજીને તખ વજુ કર પાની રખાયા થોડા,
 સોમનાતકો કહા જખ લેખ શીતાખ દ્યોડા.
 તલાવ પુર લખાલખ કર રખ ન ઉસકો કોરા,
 ડોલચીકો રખ મકાંપર જાએ તુજહે હુએ છોડા—સુનયો.
 સોમનાતને શીતાખી લે ડોલચા ઉઠાકર,
 તલાવમેં લેકે ડાલા સારા તલાવ પુરકર.
 હાજીકે ઉસ મકાંપર લે ડોલચીકો ધરકર,
 દવડા વો જા પડા હુએ દરીઆમને ઉંછલકર—સુનયો.
 કંઈ મોજાકે દીખાએ કાશીર ન સાંચ બુજહે,
 ખોટે નસીખ ઉનકે સોમનાથકો લે બુજહે.
 ઇમાં નહીંથા ઉનકો આંખોંસે કુછ ન સુજહે,
 દીલમેં કુફર ઉનહોંકે યું જાહેરીમેં ધુજહે—સુનયો.
 હાજી મહેમુદ ચલકર હેરે ઉપર ચડે જખ,
 સલલાત જખ પુકારે દેવલ સો થરથરા સખ;
 દહેશત પડી ખુતોંકો લાગે સો ધુજને સખ,
 મુનકર લગે હુએ કહેને કયા પચેરવી કરેં અખ—સુનયો.
 મસલત કીયા ઉનહોંને કાડો ઇસે શીતાખી,
 મારો કંકર પથ્થર કીતે અપીં ખરાખી;
 હથીઆર સખને ટોલે લાગે ન કુછ ઝરાલી,
 ચેહરેપે નુર દેખો જું સુરખ હુએ ગુલાખી—સુનયો.
 હાજી મહેમુદ આપી દેવલસતી ઉતરકર,
 મએદાનમેં ખડે રહે આપી હીમત પકડકર,
 લડનેકે તઈં ઇરાદા આપી કીયા પ્રીકરકર;
 આઈ સમજહુ તખ દિલમેં ફેર આપ રહે સખરકર—સુનયો.
 હાજી મહેમુદ ચલકર નઝદીક વહાંસે આએ,
 રાજાને લોગ અપને સખ ગાંવકે બુલાએ,
 કંકર પથ્થરકી ચોટાં હાજી ઉપર ચલાએ.
 લાગે ન કોઈ ઉનકો સખ આસપાસ જાએ—સુનયો.
 હાજીને તખ ગુસ્સેસે દેખા દેવલકે સામી,
 ખુત ઢુટ ગએ હએ કીતે ખુજકેથે જો નામી.

પુખ્ત મને પુદાને કીતે ઉન્હોં કે ખાંમી,
 મુનકર જો દેખનેકો લાગે ઉન્હોંકે સામી—સુનયો.
 હાજીને તખ અંદેશા દીલમેં કીયા કે જાઉં,
 ખચ્છેહું ઉસી મકાંપર ફેર શહેરમેં ન આઉં.
 સુલતાન ગીઝનવીકો રૂકકા સો લીખા ખુલાઉં,
 ચાહા જો હચ્છે પુદાકા ઇસ કુફરકો તુડાકે—સુનયો.
 હાજીને શહેર છોડા આચ્છે નખી નીકલકર.
 મવસુફશાહકી જાગા દેખી સો હચ્છે ખુશીકર.
 ખીસતર વહાં જમાયા ખચ્છેહો સો હચ્છે મીસલકર
 રાજાકી પચ્છેરવીમેં આપી રહે શ્રીકરકર—સુનયો.
 હાજી ગચ્છે નીકલકર રાજા ગુરૂરી લાયા,
 ઘાંચનકે છોકરેકો ફેરકર દેખે ખુલાયા;
 દેવલકે જા મુકાખીલ ખકરેકે જુ સુલાયા,
 કાટા ગલા ઉસીકા વોહ ખુન લે ચડાયા—સુનયો.
 શોહરત ઉઠી મહેરમેં રાજાને રાજ ખોયા,
 શ્રીરગચ્છે નસીખ ઉસકે જડ ખેચ અપને ખોયા;
 ઘાંચનકે છોકરેકો કઈ લોગ મીલકે રોયા,
 રાજા હુવા હચ્છે ખુની હાજીકો ના મનાયા—સુનયો,
 ઘાંચન યું તલમલાવે રોના કીયા હચ્છે જારી,
 લાગા હચ્છે દાગ ઉસકો આકર કલેજે કારી;
 વારીસ ખુદા હમરા કહેતી હચ્છે વોહ ખીચારી.
 હાજીકો જા સુનાઉં ફરયાદ અપની સારી—સુનયો.
 રોતી ચલી હચ્છે ઘાંચન હાજીકે પાસ આઈ,
 ફરયાદ સખ અપસકી હાજીકો આ સુનાઈ;
 મારા હચ્છે પુત મેરા રાજાને કર ખુરાઈ,
 હાજી કહે સખરકર રણકી રજા હચ્છે માઈ—સુનયો.
 હાજી કહે અચ્છે ડાસી મારા તેરે પીસરકો,
 છુટા ગુનાહસીતી છોડે સખી શ્રીકરકો;
 નાહક ગયા હચ્છે મારા દરજા મીલે હશરકો,
 તદખીર હમ કરેં અખ રૂકકા લીખે ફજરકોકે—સુનયો.
 રૂકકા લીખા ફજરકો પટનકા સખ ખયાંકર,
 સુલતાન ગીઝનવીપર મતલખ સખી ખયાંકર;
 રૂકકેકો દેખ ચડ તુ લશકર શીતાખ લેકર,

ફરમાશ હયે નબીકી આના તુજહે સો ચલકર—સુનયો.
 હાજી કહે અયે ડાસી રૂકકા તુજહે લેખના.
 ગીઝની શીતાબજ તુ પચેગામ ચેહ પહોંચાના;
 સુલતાનકે મુકાબીલ લે દસ્તબસ્તા દીખાના,
 તુજહ યાદહો ઝખાંસે વોહ મુખસે કહેસુના—સુનયો.
 ઘાંચન લગી યું કહેને હાજી કહે કયું જાઉં,
 ગીઝની કબી સુની નહીં ધુંડું કીધરકો પાઉં;
 કુવત નહીં ચલનેકી કયુંકર જવાબ લાઉં,
 કુછ હો મહદ તુંભારી રૂકકેકો લે પહોંચાઉં—સુનયો,
 હાજી કહે અયે ડાસી મેરા કહા તુ કીને,
 પચેરોંપે પચેર ધરકર આખોકોં મીંચ લીને;
 લાગે જો પગ જમીનપર આંખોંકો ખોલ દીને,
 સુલતાનકે મુકાબીલ રૂકકા હુજુર દીને—સુનયો,
 રૂકકેકો પડ શીતાબી દેવે જવાબ તુજહકો,
 પુછે તુજહે શીરાકર સખ કહે સુના ઉસીકો;
 રખસત તુજહે કરે જખ ચલ આયે ઈસ જગેકો,
 આંખોંકો ફેર તુઠાકે આકર મીલેગી મુજહકો—સુનયો.
 ડાસીકો લે શીતાબી પચેરોં ઉપર ખીઠાઈ,
 રૂકકેકે હાથ લેકર આંખોંકો મીચમાઈ;
 માગી દોઆ ખુદાકન કેશીકો લે ઉઠાઈ,
 ખીજલીકે જું મુકાબીલ ગીઝનીમને ખીઠાઈ—સુનયો.
 દરબારકે મુકાબીલ સો જા ખડી હો,
 ફરયાદકો પુકારી કાગજકો લે ઉડી વોં;
 કહેને લગી અયે ભાઈયો સુલતાનકો સુનાયો,
 આના મુજહે હુજુરી જલદીસતી ખુલાયો—સુનયો.
 સુલતાન ગીઝનવીકો લોગોંને જા સુનાયા;
 ડાસી ખડી પુકારે વોહ લેદ સખ ખતાયા;
 કહેતી વોહ યું ઝખાંસે કાશીર મુજહે સતાયા;
 આના તુજહે હુજુરી હાજીને ખત લીખયા—સુનયો.
 સુલતાન ગીઝનવીકી આંખોંમે યું દરદયા;
 મુજહે ન કુછ ઉસીકો જુસ્સા સભી સરદયા;
 છે માહસે દુખી વોહ આંખોંમને મરઝયા,
 કરતાયા કઈ દવાયાં અપની ઉસે ગરઝયા—સુનસો.

જ્યેઠથે કઈ હુકીમાં આલીમ પંડીત વ જોસી,
 કઈ સીવડે જતીથે જોગી જગમ વ હોસી;
 સખનેકીએઈલાજાં અંખીયાંહુ એંજ્યેસીવજ્યેસી,
 અએસે કઠન દરદમેં કરયાદ લાઈ ડોસી—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યું ડોસીકે પાસ જાઓ,
 તુમ દેખતેહો મુજહકો અહેવાલ સખ સુનાઓ,
 દેવે અગર રૂકકેકો ઉસ પાસસે લેઆઓ,
 ઉસકે કરો દીલાસા ખાના ઉસે ખીલાઓ—સુનયો.
 વોહ લોગ મીલકે સારે ડોસીકે પાસ જાએ,
 સુલતાન ગીઝનવીકા સારા દરદ સુનાએ;
 રૂકકા તુ દે હુમનકો સુલતાનને મંગાએ,
 કાગઝ વે દેખ આપી ઇનસાફ સખ કરાએ—સુનયો.
 કહેને લગી વોહ ડોસી રૂકકા કીસે દેઉં નહીં,
 હાજીકી હએ મના યું લતાન ખીન કહું નહીં;
 લેકર જવાબ ઇસકા ઇસ શહેરમેં રહું નહીં,
 લીજખા જો હએ વલીકા મએ નીંદકર સોઉં નહીં—સુનયો,
 ડોસીકે મુંહસે પ્રીરકર સુનયા ચેહી જવાબ,
 મીલકર ચલે વો સારે કહેનેકે તઈ શીતાબ,
 સુલતાનકે મુકાબીલ જાકર સુનાઈ ખાત,
 ડોસીકી સખ હકીકત ટહી ખોલ બેહીજાન—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યું ડોસીકો અખ ખુલાઓ,
 દીલગીર વોહ હુઈ હએ તુમ જા ઉસે મનાઓ;
 દીતી રઆ મએ ઉસકી મેરે હુજુર લાઓ,
 રખીયો ન કુછ તકાવત અખ રખરૂ ખુલાઓ—સુનયો.
 સુલતાનકે હુકમસે ચલકર ગએ વો સારે,
 ડોસીકે જા મુકાબીલ કહેને લગે વો ખ્યારે;
 તુજહે રખરૂ મીલાકર હમ હોંવેંગે નીઆરે,
 મતલબ તુ કહે સુનાંના સુલતાન કહેગા આરે—સુનયો.
 ડોસી ચલી ખુશી હો “પુરી” વોહ નેર માઈ,
 સુલતાનકે મુકાબીલ આ કોરનશ બજાઈ;
 કહેનેલગી જખાંસે હાજીકા ખત લેઆઈ,
 તુમપર હુકમ શીતાખી કાગઝ પડો અએ રાઈ—સુનયો.
 સુલતાનને કહા જખ ખત દે મુજહે અએ માઈ,

ડોસીને તળ દીયા ખત આંખોમેં જોત આઈ;
 પડને લગે ખુશીસે નીલી જો થી સીયાહી,
 હુઘ તાઝગી બદનમેં કાયા જો ફેર બનાઈ—સુનયો.
 સુલતાનને પડા ખત મતલબ સમજમેં આયા,
 મઝકુર સળ પટનકા ખત દેખનેસે ઘાયા;
 ખુજહા ચેહ ખત વલીકા પડકે સીદક ચું લાયા,
 કુરખાં હુવા વોહ દીલસે ખત ચુમ સર ચડાયા—સુનયો,
 તાવીઝ કરકે ખતકા સુન્નેમને મડાયા,
 ખુશ કામકર જડતકા હીરે અંદર જડાયા;
 સુલતાનને અપસકે બાહુ ઉપર બંધાયા,
 ખોકર મરઝ ખુદાને હાજીકો તળ સરાયા—સુનયો.
 સુલતાનને ફીરાકર ડોસીકો તળ કહા ચું,
 પટનકી કયા તરેહ હયે સળ કહેસુનાતું મુજહકું;
 વાકીફ તુ હયેગી ઉનસે મયેં પુછતાહું તુજહકું,
 મતલબ સલી બતા તુ આના મુજહે પટનકું—સુનયો.
 ડોસીને તળ કહા ચું મતલબ સલી સુનાઉં,
 સુલતાનશાહકે આગે દીલ ખોલકે બતાગિં;
 પટનકી જો નીશાની તુમકો દેખો ગીનાઉં;
 કુછ ધયાનધર સુનો તુમ સુખને સુખન જતાઉં—સુનયો.
 બાંકા કીલ્લા પટનકા એક ડોસકે ગીરહમેં,
 બાદશાહતમેં વલીકે સોરઠકી હયે સરહદમેં,
 ઉંચા બડા બુલંદ હયે ચવડાં અછા હયે હદમેં,
 ચોર દાર હયે લોહકે ખીલે જડે હયે બદમેં—સુનયો.
 ઉંડી હયે બાઈ ઉસકી પાનીતલક ખુદાહયે,
 પથ્થરસે ખુબ બાધે કીલ્લે ગીરહ શીરા હયે;
 પુરા વહાં સમંદર પાનીસે પુર ભરા હયે,
 રાજકે દેખનેકો કીશ્તી અંદર તરા હયે—સુનયો.
 બાઈ કે દો કીનારે કીલ્લે સો મુંખડે હયે,
 ચુનેકી ગારસીતી મઝખુત લે જડે હયે;
 દેવલકે બચેઠનારે તુજબતર કઈ બડે હયે,
 લાયા ગઝબ ખુદાકે વો કાશીર કહીં નડે હયે—સુનયો.
 ઝોરા હયે કાશીરોંકા કરતા હયે ખુન હાયમ,
 સીના કઠન હયે ઉસકા દીલકા નહીં. મુલાયમ;

મઝકુર સખ કહી મઝેં પટનકા જો નુમાયમ.
 તોડે કુફર કરો તુમ ઈસલામોદીન કાયમ—સુનયો.
 ફરયાદકો સુની જખ જલદી કીયા નકારા,
 સુલતાનને કહા યું લશકર કરો નયારા;
 અસવાર ઓર પચેદલ આવે નીકલકે સારા,
 ચોખદારકો પ્રીરાયા કરને લગા નકારા—સુનયો.
 ધા ફતહા જંગ નકારા ઈસલામકા વોહુ ખાન,
 અયેસા ઉઠા ધપકકર ખાદલ મીસાલ ગાન;
 શોહરત હુધ મુલકમેં હોતા હયે જંગ તાઝ,
 હુએખતસે ગીઝનવીકે સખ કાંપતે હુએં રાન—સુનયો.
 ડોસીયે તખ કહી યું સુલતાન મુજહ રઝાદે.
 જાના મુજહે શીતાબી હાજીકે પાસ ચલકે;
 રૂકકા તુ લીખ વલીપર ઓર મુખ ઝખાંસે કહેદે,
 પચેગામ મઝેં પહોંચાઉં આતીહયે ફયોજયકકે—સુનયો,
 સુલતાનને ખુશીસે દેતી રઝા કે જાઓ,
 લીખતાહું અખ રૂકા મઝેં દીલમેં પ્રીકર નલાંઓ;
 દેખા તુમ્હીં તમાશા હાજીકો જા સુનાઓ,
 મેરે તરફસે પ્રીરકર જા ફોરનીશ ખનઓ—સુનાઓ.
 સુલતાનને લીખા ખત હાજી ઉપર અરઝકા,
 દેખા ખત તુમ્હારા પાયા મઝેં દીલ ગરઝકા;
 ખસ ખતકે દેખનેસે જડ કટગયા મરઝકા,
 કદમો પડેગા આકર ચેહુ કામ હયે ફરઝકા—સુનયો.
 ડોસીકો જો દીયા ખત ઉઠકર ચલી વોહુ માંમાં;
 આઈ સો ઉસ મકાંપર આંખોંપે ઢાંક જામાં,
 હકને ઉસે ઉઠાઈ લાગી ન દેર રાહમાં,
 હાજીકો જા પહોંચાઈ સુલતાનકા સોનામાં—સુનયો;
 હાજીને ખતકો દેશા સુલતાનને લેજા હયે,
 તસલીમ ઓર કદમખોસ ખતકે અંદરલીખાહયે;
 પાયાહું ફયેઝ તુમસે પ્રીરકર શમા દીખા હયે,
 અખ કામ જો પટનકા કરના સુજહે રવા હયે—સુનયો.
 ડોસીને મુંહઝખાની હાજી આગે કહા હયે,
 નામેકો દેખ સુલતાન ખુશહાવ હોરહા હયે,
 માઝુરથા ચશ્મસે અખ તનહુરસ્ત હુવા હયે,

ચડનેકીં અબ તયારી નવખત શુર કીયા હયે—સુનયો.
 સુનકર વઝીર દવડે સુલતાન પાસ આયે,
 શોહરત ઉઠી યકાયક આજશહેરમેં સોકયા હયે ?
 બાબ ફતાહ નકારા ચાબદારબી શીરા હયે,
 યેહ મહુમ હયે કીધરકી બેગી કયા મુદદાહયે—સુનવો.
 સુલતાનને યું કહા જમ જાના મુજહેહયે હીંદપર,
 આયા રૂકા વલીકા તીરત સો ઉસ પટનપર;
 તોડેં કુફર પટનકા અપની સો અબ હીમતપર,
 સારે કરો તયારી જાના શીતામ ચલકર—સુનયો.
 સુલતાનને ખુલાયે ઉમરાવ ચોર વઝીરાં,
 બખશી વખાનસામાં દાવાન સબ અમીરાં;
 છોટે ખડે જમાદાર કીંતને રીસાલદારાં,
 મજલીસ યું કર ખીઠાઈ સુલતાન શાહનઝીરાં—સુનયો.
 સુલતાનને કહાં યું અબ કવા સલાહ તુમહારી,
 બેગીસે કહે સુનાઓ આવે પસંદ હમારી,
 જાના અપસકો હીંદપર કરના સો અબ તયારી.
 રસ્તા ખીકટ કઠન હયે લેની હયે ફર્યોજ ભારી—સુનયો.
 સારે અપસમેં મીલકર કહેને લગે યું આકર,
 સરદાર તુમ હમારે હમ હયેં તુમહારે આકર;
 હીમત જો ગર રબુ હયે દીલજાનસે હયેં શાકીર,
 ફરમાશ જો કરો તુમ લાવેં ઉસે બજાકર—સુનયો.
 સુલતાનને સમજહુકર બેગી હુકમ ચલાયા.
 સુબે કીતે વઝીરાં બેટેકો તબ ખુલાયા;
 રખનેકેથે જો લાયક ઉસકો સમજહુ રખાયા,
 કીતે સલી સીપુરદ મુદા સલી બતાયા—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યું મુજહુકો હયે દુર જાના,
 દેવે ખુદા ફતાહ જમ ઈસલામ કરકે આના;
 બરસોંકા કામ હયે યાં ચાહેગા બહોત સામાં,
 ગફલત તુમ્હીં નકરીઓ યેહ યાદ નામાં—સુનયો,
 સુલતાનને ફીરાકર કીતા હુકમકે જાઓ,
 જલદી કરો તયારી ગફલત તુમ્હી ન લાઓ;
 સામાન સબ સફરકા તંબુ બડે સીલાઓ,
 રાજા બરાત સબકી સરકારસે લીજાઓ—સુનયો.

કીતા હજી તર કલમકો લીખનેકો હાઝરીકો,
આજે કઈ સીપાહી સળ સેર બાઝરીકો,
મહીના દીયા બંધાકર દવડે હજી ચાકરીકો.
બેકારગે તવાયાં આતી હજી ભાકરીકો—સુનયો.
બજેઠે હજી યું લીખનેકો બખશી ચોર ખાનસામે,
સવદા ચેહ હજી નકદકા દેતે હજી લાલ જામે;
શોહરત હુઈ મુલકમેં આજે સીપાહી ધામે,
અસવાર જોર પચાદે લીખતે હજી સળકે નામે—સુનયો.
કઈ પલટનાં ફીરવ્યાં ગાડહી કઈ લીખાજે,
તુરકી અને પંજાબી ચેહેરે સલોં દીખાજે,
ગોરે મુગલ ને ચગદી કઈ રોહિલે ખુલાજે,
સળ શેખ ચોર સચદકો લે હાઝરીમેં ધજે—સુનયો.
હુખસી અને વીલાયતી કીતે પઠાન હીંદી;
ખોસી અને સરાયાં કછી ને બહોત સીંદી,
બેખારથે મલીકાં મીસરી ને ખુખ શીંદી,
ચોર જમ હીમ્મત સલોંકો મારેં પટનકા ગીંદી—સુનયો.
ઘોડે કઈ ઈરાકી ટાંગન બચર ચોર તેઝી,
તુરકી અને અરબખી લલપનમેં ખુખસે જ;
ઝીન પોશા ખુખ સજાયા અસવાર હજી મીઝાજ,
સુલતાન દેખં ઉનકો હોતે હજી ખુખ રાઝી—સુનયો.
પાખર જહલુમ બકતર ખાસે સજુકી ધજ હજી,
હથીયાર સળ બરાબર લગતે અજબ ચેહ સચ હજી;
રૂપીએ નકદ મીલે હજી સળકો હો વોહ ગરઝ હજી,
કરયો નમક હલાલી અપનોંકો સળ ફરઝ હજી—સુનયો.
ઝરબફતકે નીશાનાં હાથી ઉપર ચડાજે,
લાયકયે હાથીયોંકે ઉનકો સો લે બીઠાજે;
ઘોડોં ઉપર નીશાનાં નીલે ચોર લાલ પીલે,
દોચાર પંજ હઝારાં શુલશનમેં લાલ ખીલે—સુનયો.
લશકરકી હોલ સુનકર રાજા કરે યું હીલે,
સુલતાનકી ઝરબસે બંદ હોગજે હજી દીલે;
ઉંઠોં ઉપર નકારા ઘોડોં ઉપર હજી ડકે,
અસવાર સળ જલદ હજી સોદી સીપાહી બનકે—સુનયો.
હજી નામવાર અમીરાં જનકે મુલકમેં સુનકે,

ઇસલામપરથે કાયમ બાંધે કમર હીમતકે;
 ચારખ ફતાહ તુ દીને સખ યું દો આગે કરતે,
 હલતી ચંવર જીન્હોંપર ગરમીસે હોતે પંખે—સુનયો.
 ખ્યાદે અછે જમા હુએ કઈ ખેરકા હઝારોં,
 સફ્ર બાંધકર બરાબર આકર ખડે કતારોં;
 વારીદ હુએ વકતપર ચેહેરે લીખાએ સારોં,
 અબ તોડતે રૂપેકો હાઠોં અને ખઝારોં—સુનયો.
 બાળે કઈ ઉન્હોંમેં કયા બાજતેથે ખાસે,
 પરધમ અને કીનાટક કગા બાજતેથે તાસે,
 તોડે નકીરી બાળે સુરનાઈ ચોર કાંસે,
 રાજકો ગીઝનવીકે આતે ચલે હુએ જહાંસે—સુનયો.
 બંદુક બાંન ટટી હતનાલ કઈ કીએ હુએં,
 તોપોં ને શુતર નાલાં સખ બાર કરલીએ હુએં;
 ગાડે કઈ હઝારોં દારૂકે ભરલીએ હુએં,
 કઈ જાઝમાં કનાતાં શમયાને કઈ સીએ હુએં—સુનયો.
 સામાન લશકરી સખ બહોત બાંણીએ બકાલી,
 કરખી અને કંદુયાં હુએં બહોંતસે પખાલી;
 ચલને ઉપર સફ્રકે સખકો બડી ખુશાલી,
 સાહેબ કરમ કીયા હુએ પએસે અનાજ પાલી—સુનયો.
 લશકર હુવા જમા સખ સુલતાનકે હુકમપર,
 ખુલવાએ સખ નજુમી આગેહુએં ચલસુખન પર;
 દેખા નજુમ હિન્હોંને સાઅત બતાઈ ખુશતર,
 કહેને લગે નજુમી ચડયો ઇસી વકતપર—સુનયો.
 સુલતાન ગઝનવીશાહ તયાર હોકે આએ,
 માંગે દોઆ ખુદાકી પગ પાગડીયાં આએ;
 આખી ચલે હુએં ચડકર લશકર સભી ચડાએ,
 ચોખદાર ચોર જીલુસાં નચરે યું કરકે આએ—સુનયો.
 લશકર નીકલ શહેરસે ડેરે બાહર દીએ હુએં
 ઉતરે સભી મીસલપર જહીંડે ખડે કીએ હુએં;
 ખચ્ચર ચોર ઊટ ગાડે ભરકે રૂપીએ લીએ હુએં,
 બારા બરસકા સામાં સુલતાનને કીએ હુએં—સુનયો.
 દો ચાર દીન રહે વાં સામન સખ મંગાયા,
 બાફત ચોર ગોલા તયાર સખ કરાયા;

સામાન સખ ઘરસકા પોઠી કહીં ભરાયા,
 લે ફતહા જંગ નકારા ફેર કુચકા ખળયા—સુનયો.
 લશકર ચલા ઉપડકર રાજ ગએ હએ રોતે,
 દીલમેં પડી હએ દહેશત દુક નીદ પુર ન સોતે;
 મુનકર હએ દાનકે વોહ નાહક ઉમરકો ખોતે,
 સલતાનકા હુકમ હએ મારે ખડે ઝોર છોટે—સુનયો.
 સલતાનને કહા યું ખખરીકો અખ ખુલાઝો,
 લે હાઝરી સલોંકી સખકો નઝરમેં લાઝો;
 દફતર ઉપર શુમારાં સાખીત કરો ગીનાઝો.
 કીતના ચડા કલમગર હમકો સો સખ સુનાઝો—સુનયો.
 ખચશી વઝીર મીલકર લે હાઝરીકો આઝે,
 અસવાર ઝોર પએદલ સખકો વહાં ખુલાઝે;
 લીં હાઝરી સલોંકી દફતર ઉપર ચડાઝે;
 પંજ લાખ પંજ હઝારાં સલતાનકો સુનાઝે—સુનયો.
 ઇતિના કલમ ચડાયા લીખના હજુથા જારી,
 આતે નવે સીપાહી હોતી હએ ફઝોજ લારી;
 ખુદે અને જવાનાં ખાલક નહને સવારી,
 સીપરશ હીરોલકી સખ મીઠીકો ફઝોજદારી—સુનયો.
 કસબીથે કઈ મુનરકે લશકરમનેથે શામલ,
 આલીમ ઘને નજુમી કીતે હકીમ દોહલ;
 મીલતાથા રોઝમરરા સરકારસે ખુદાખલ,
 રોઝગાર વોહ ખડાથા ખાતે ગહું ઝોર ચાવલ—સુનયો.
 ખેપારથી ખહોતેરા નકદા નકદકા જારી,
 અટકાવ કુછ નથાવાં મીલતાથી ચીઝ સારી;
 કરતેથે યું દોઆ સખ સલતાનપર હએ હારી,
 ખએરાતવાં હમેશા સરકારસેથી જારી—સુનરો.
 કરતીથી ફઝોજ મંઝીલ હરરોઝ નહીંથા ખાલી,
 હર તાઝગી સીપાયાં ખુશખોસે મુખ હએ લાલી,
 છે કોસકે ગીરદમેં હોતા મુકામ આલી,
 ઉડતા નકદ ફઝ્યા ખખકો ચેહી ખુશહાલી—સુનસો.
 લશકર ખડી ઝરખકા કીસ ધુમસે ઉઠાવે,
 અંદધોર હએ ગરદકા હાથી નઝર ન આવે,

ચમકાર ખરબીયોંકી બીજલીકી જું દીખાવે,
 દહેશતસે કારીરોંકા સીના તરક હોબવે-સુનયો.
 ખલબલ પડી હએ હીંદમેં પુરખ પછમ યું લાગે,
 રાબા જીવે મુલકકે હએખત સલોંકો લાગે;
 સખકો પડી અપસકી સોવે નહીં યું જાગે,
 સુલતાન ગીઝનવીકી આઈ હએ ફઝોજ આગે-સુનયો.
 ભારી કડકકી શોહરત રાબા સલોંને જાની,
 કસબી હએ સખ તરેહકે પ્રીરતી નહીં અઘાની;
 લાખોં સુમાર ફઝોજ પહોંચે વાં પાની,
 દહેશત પડી સલોંકો કારાની અને રૂતાની-સુનયો.
 માલુમ હુવા હએસખકોજાતીકએફઝોજહીંદપર,
 તીરત બડા ઉન્હોંકા પરઆસ ઉસ પટનપર;
 ઇસલામ વાં જગાના સુલતાનકે હએ દીલપર,
 મારેંગે ખુતપરસ્તી સખ કતલેઆમ કરકર-સુનયો.
 રાબા મીલે હએ સારે કાગઝ સલોંકે આવે,
 તીરતકા ગમ ઉન્હોંકો અન પેટલર ન ખાવે;
 રસતે બીકટપે જીતને લશકરસો વાં જમાવે,
 જાતી હએ ફઝોજ હીંદપર જાને કીધર ન પાવે-સુનયો.
 જામુસ ગીઝનવીકે દવડે શીતાબ આએ,
 રાબાઓંકી હકીકત સુલતાનકો સુનાએ;
 ફુશમનહો આએ સારે લશકર ઉન્હોં મીલાએ
 નદીયાં જીતની ખુદીર્થીવો તીત સખ બધાએ-સુનયો.
 સુલતાનને શીતાબી સારી સુના ખુલાઈ.
 રાબાઓંકી હકીકત ઉનકો સલી સુનાઈ;
 રસ્તાયું બંદકીએં હએ કયાહએ સલાહઅએ ભાઈ ?
 ફુશમન હએ યેહ સારે પુછો કંસે ન જહાઈ-સુનયો.
 કીતી સલાહ સલોંને લાગે યું ખાત કહેને,
 સુલતાનકો હીમતકા લાગે જવાબ દેને;
 કીતી હએ ફઝોજ ભારી ખરચે રૂપે તમુને.
 મારો ઉન્હોંકો ચલકર કીતી સલાહ હમુને-સુનયો.
 સુલતાન કહે વઝીરો અબ નહીં અપનેકો ડરના,
 જાના હએ હીંદ પટનપર જહગડા ઉન્હોંસે કરના;

રસ્તે બીકટ છુડાકર પીછે કીલ્લેપર ચલના,
 હોવે રૂબુ અપનેસે થાના સલોમિં રખના—મુનયો.
 ચલ કુચકર કટકપર સુલતાન ચઠકે આએ,
 રસ્તે જો બંદ કીએથે જહગડા સો વાં મીલાએ,
 બંદુકે તોપ પાડાં હતનાલ સખ ચલાએ.
 દીતી હીમત ખુદાને ઘોડે ઉડા જહુકાએ—મુનયો.
 પાઈ ફતાહ ઉન્હોંસે રસ્તેકો કર ખુલાસા.
 રાજા છુપે કીલ્લોંસેં છોડી ઉન્હોંને આસાં,
 સુલતાનસે લડનેકા દેખા ઇન્હોં તમાશા,
 અફસોસ કરકે બએઠે પડયા ન ઉનકા પાસા—મુનયો.
 રાજા અંકર કીલોંકે સુલતાનશાહને ઘેરે,
 મીલબબઓ તો બચાઈ દેતાહું કુંક ડેરે;
 હમરાહ નકો પટનકા તાબે તુમ્હીં હો મેરે,
 ખુત તોડને પટનકે અબ પાડને હએ ડેરે—મુનયો.
 સુલતાનને કહા યું સખી મીલકે રાજા આઓ,
 જ હએ તુમનકો ખ્યારા ઇસલામ જલદી લાએ,
 નહી તો મુજહે સવેરા હર સાલકા લીબઓ,
 દેતાહું કુંક ડેરે પટન તુમ્હીં નઆઓ—મુનયો.
 રાજા મીલે હએ આકર લાચાર વે હએ હએ,
 ચલયા ન ઝોર ઉનકા દીલમેં કુડ મુએ હએ;
 કીતે રહે મુનાશીક હમસે સો જલ મુએ હએ,
 દેખો તુમ્હીં ઉન્હોંકો ગફલતમને રહે હએ—મુનયો.
 રાજાઓંને કહા યું હમરાહી હમ ન કરયે,
 તા હએ સખ તુમ્હેરો ખીદમત તુમ્હારી કરયે;
 અફસોસ અબ પટનકા દીલપર હમે ન ધરયે,
 સોગંદ હમે ધરમકી તુમસે કલી ન પ્રીરયે—મુનયો.
 સુલતાનશાહ ખુશીહો લશકરકો કુચ કરકર,
 મુનકર જો થે વોહ સારે કીલ્લાહ રહે પકડકર,
 અબ મોરચા ફીરાદો તોપોંકી માર કરકર,
 દેવે ખુદા ફતાહ અબ તકવા દીલોંમેં કરકર—મુનયો.
 હમલા કીએ શીતાળી તોપોંકી માર ભારી,

વાં મોરચે જમાએ ખાડા કીએ હુએ જારી;
 ચંદ્રોજ હુએ અડકકર કીતી સુરંગકી તયારી;
 દીતી અલગ ઉડાકર રાજકી ખાઇ સારી—સુનયો.
 રાજા જીતેથે મુનકર સારે ઉસી કીલેમેં,
 કીલ્લા "ડા જખરથા મારવાડકે બીલેમેં;
 લડના ઉન્હોંને છોડા દુજેરવા મીલે હુએં,
 પટનકી પેરવીકર લશકર સો લેચલે હુએં—સુનયો.
 થાના સભી બીઠાકર સખ મુનકરોંકો કાડે,
 ખોયા મુલક ઉન્હોંને પએસોંસતી વોહ હારે;
 સુલતાનને ખજાના ખહોતસે લરે હુએં ગાડે,
 કર કુચ ઉસ જગાસે આતી હુએ ફૂઓજ મારે—સુનયો.
 રસ્તેમેં શહેર ભારી "જએસલમીર" આયા,
 રાજકા વાં અમલથા લશકરકો લે જહુકાગા,
 રાજા પડા ફીકરમેં આફસોસ ઉસને ખાયા,
 રાનીને દી દીલાસા સમજહા ઉસે મનાયા—સુનયો.
 સુલતાનશાહકી ખુબી થી સાહેબે જમાલ,
 રાનીને સુનકર સુરત લીગી સભી નીકાલ;
 નજરોંમને અપસકે રાખીથી યું સંભાલ,
 ઉસકી હીમતસે રાની ડરતી નહીં ઇતાલ—સુનયો.
 કીલ્લેકે ખોલ જહાંપે સુલતાનકો ખુલાએ,
 કીટુમ મસે ખુલાકર વેહ શહેરમેં લેઆએ;
 મહેલાત પર ચડાકર ખુશ જગાપર બીઠાએ,
 રાની કોરનશ બજાકર સુલતાં હુજુર આએ—સુનયો.
 રાની લગી યું કહંને ચેહ શહેર હુએ તુમહારા,
 તુમકો કોરનશ બજાના ચેહ કામ હુય હમારા;
 તુમસે ન કુછ તફાવત રખતે નહીં બુદ્દારા,
 દેખો દરસ તુમહારા કરતે હંય હમ શુઆરા—સુનયો.
 સુલતાન કહે અએ રાની દેખે નહીં તુમનકો,
 હમસે ખડા તફાવત દેખે સો કયું હમનકો;
 નીકલે નહીં કભી હમ લેકર કટક ફીરનેકો,
 રાખા વીરદસો કયું કર દેખે ખગચેર હમનકો—સુનયો.

સુલતાનકી શીકલકો રાનીને ખુશ કરીથી,
 ચીરત ઉસી શીકલકો દીવારપર જડીથી;
 કીતને રૂમાલ અંદર ઢાંકી સો વાં ધરીથી,
 સુલતાનકો દીખાઈ વાં રૂબરૂ ખડીથી--સુનયો.
 સુલતાન દેખ શીકલકો રાજી હુએ દીલોંસે,
 શાકીર ખડે અપનપર લડના નહીં ઉન્હોંસે;
 હરગીઝ યું બે વફાઈ હોવે નહીં જુન્હોંસે,
 સોંપા સુલક બહાલી કરયો ન અપ કીનોંસે--સુનયો.
 રાનીકો કર રજામંદ સુલતાન ચલે વીઢાંહોં,
 લશકરકે કુચકી અબ તઈયારીમેં ખડેહોં;
 જલદી કીયા નકારા લશકરકો અબ ઉઠાઓ,
 ચડકર ચલે મીઠેખાં સારે હરદીલ લેઆખો--સુનયો.
 સુલતાનને ખુશીસે લશકર તલી ચલાયા,
 મુનકર જીતે રહે થે અફસોસ સખને ખાયા;
 હમરાહીકો પટનકે આગેસો કોઈ ન આયા.
 સુલતાનને સલોંકો રાહમેં જહજ દીખાયા--સુનયો.
 સુલતાનને ફીકર સખ પીછુકી અબ મીટાઈ;
 રાજસતી પટનકી ફર્યોજાં સલી ખપાઈ.
 “જયેસલમીર” કી રાની માફી ઉને કરાઈ,
 ખાજે હુએ શાદનામી મીસરી ખડી ખટાઈ--સુનયો.
 કાગઝ સલી કીલોંકે કાસીદ લીચે યું આચે,
 વાંચે સો અબ પટનમેં રાજકો સખ સુનાચે;
 જયેસલમીર ખચાયા ઠાના સલી ખીઠાચે,
 મીલગચે જીતે જયે હંચ દુખાંકો સખ હટાચે--સુનયો.
 પટનમેં હર હમેશા લશકરકી ખાત આવે,
 રાજ અચેસી ફીકરમેં અન પેટલર ન ખાવે,
 સામાન સખ તરહકે કીલોંમને જમાવે,
 દારૂ અને બંદુકાં ગોલે કઈ ઘડાચે--સુનયો.
 હુએખત રહા પટનમેં તોહ “કુંવરપાલ” રાજ,
 રાજ આકો લીખે ખત તીરમકી રખયો માંજ,
 પટનકે અબ કીલેકા મુજહકો નહીં હુએ આસા.

સુલતાન ગીઝનવીકા લશકર હયેખહોત જહાજહા--સુનયો.
 રાજાઓને પડે ખત મસલત સલોને કીતી.
 પટનકી સખ હકીકત કાનોસે સુનકે લીતી;
 તીરથકા લાજ ઉનકો ફર્યોજાં જમાયો કીતી,
 સુલતાનશાહસે છાની પટનકો લેજો લીતી--સુનયો.
 પહોંચી સકાત સારી દાખીલ પટનમેં મીલકર,
 સુલતાનશાહસે છાની રાતોકો ગયો નીકલકર,
 રાજાને કી ખુશાલી ઉતરે હંચે વોહ મીસલપર,
 કહેતા હયે અખજાંસે લડના મુજહે હંચે ચલકર--સુનયો.
 પટનમને કડકકી હોતી ચલી હંચે ભરતી,
 અસવાર ચોર પચ્ચેદલ આવે નઝર ન યરતી;
 દફતર ઉપર ચડાયા એક લાખકા હય ભરતી,
 રાજાકી કમ દીસા હય આખીર હોવેગી પડતી--સુનયો.
 સંકાતકે ખરચકો કટગયો હઝાર થયેલી,
 ઉતરે હંચે સખ જગાપર દેહેલી અવે હવેલી;
 કઝયા સો કયા બડાયા એક મારનેસે તેલી,
 સખ લોગથે જમા વાં સારે પટનમેં લેલી--સુનયો,
 સારી સકાત મીલકર રાજાકો કહે સુનાયા,
 ડુબા હંચે રાજ તેરા લશકર નઝદીક આયા,
 કીતી ખુદી દીલીસે સુલતાનકો ખુલાયા,
 ખોદે હંચ મોલ સખકે હકને તુજહે બુલાયા--સુનયો.
 રાજા કહે યેહ કુંવરપાલ સુનયો સકાત સારે;
 તકસીર બીન ખતાકો મોમીન ગયો હંચે મારે;
 સુલતાનસે લડુંગા કર્યો યેહ ખાત આરે,
 લશકરકે લોગ લડકર ફીર જાએંગે બીચારે--સુનયો.
 રાજાકો હંચે શુરૂરી કઈ મોરચે ખુદાકર;
 તોખાં રસાનકે સખ કીલ્લે ઉપર ચડાકર ?
 જંઝાલ બાંડ સારે ટુટે નગંજ ભરાકર,
 સુલતાનશાહકે આગે બચેઠા હંચે યું હીમતકર--સુનયો.
 કઈ લોમીયોને મીલકર સુલતાનકો સુનાયા,
 રાજાને અખ પટનકે સામાન સખ કરાયા;

બકતર જહુલુમ પાખર ખાંડોંસે ગંજ ભરાયા,
 તાલાવ ભાલકીપર કઈ મોરચે ચડાયા—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યું રાજકી ખાત રદ હયે,
 લશકર અચેસેકા ખોટા સામાન સખ સરદ હયે;
 હાજી મંગલુરીશાહકી અપને ઉપર મદદ હયે,
 ચેહ કરીશમા વલીકા કરયો તુમહે હીમત હયે—સુનયો.
 લાગે હંચે લોંગ કહેને સુલતાન સામી આકર,
 મંગલુરકી હકીકત ખાતાં સલી સુનાકર;
 સુલતાનકે મુલાખીલ કહેને લગે પ્રીરાકર,
 મંગલુરકો નમાઓ અખ મોરચે લગાકર—સુનયો.
 મંગલુર ચોર પટન હયે દોનોં ખરાખરીકે,
 ઉનમેં નહી. તફાવન દોનોં સરાસરીકે;
 સાલા અને ખહેનવી દોનોં અડાઅડીકે;
 આતે નઝર ચીરાગાં દોનોં કડાકડીકે—સુનયો.
 પટનકા જો કુંવરપાલ જચેપાલકા હયે સાલા,
 મંગલુરલી ઉસીકી ઉનકો ખહુ તવાલા;
 દેવલ ઉપર ચીરાગાં ચો દેખતે ઉબલા,
 ખાના પીછું ઉસીકુ જપતે હંચે અપની માલા—સુનયો.
 મંગલુર “ દેવડારામ ” પટનમેં મનાંત,
 ગાતે હમેશા ખામન જારી હયે દીનરાત;
 પુજા હમેશા રાજા કરતેચે અપને હાત,
 ખામન કઈ ખીલાકે દેતે ઉન્હોંકો દાત—સુનયો.
 કીતે હચેં લોમીચે સખ સુલતાન જલદ ચડકર,
 મંગલુર અખ પટનકો લેના શીતાખ લડકર;
 ઇસલામકો જગાયા સખ કુફર ઝેર કરકર,
 પીછે ચલો પટનપર જાવે ફીકર સો ટલકર—સુનયો,
 સુલતાનને કહા યું મંગલુરપર ચડું મચેં,
 ચંદરોઝ વાં લડુંગા કીલ્લા ફતાહ કરું મચેં;
 દેવે ખુદા ફતાહ તો થનાસો વાં ધરું મચેં,
 લશકરકો ફેર ઉઠાકર પટનસે જા અડું મચેં—સુનયો.
 લશકર ઉઠાં વહાંસે કીલ્લા નઝર દીખાદે,

કર ભોમીયા હરોલી ગીરયાં ચલે હચેં આડે;
 મુનકર સભી મુનાફીક રસ્તેમેં બહોત મારે,
 “કામીસર” કોઠડેપર આકર નશાન ગાડે—મુનશો,
 મંગલુરકે ગીરદકી સારી ઝીરાઅત લુટી,
 દાના જે પક રહાથા રહેને દીયા ન મુઠી;
 ખસ્તી વો બાગ સારી કીલ્લે અંદર સો ખચેઠી,
 રાનીને મહેલ ષોડા નીચે ઉતરકે ખચેઠી—મુનયો.
 જએપાલ ઉસ ફીકરમેં અફસોસ દીલમેં લાયા,
 ખલવા જે થા પટનપર મંગલુર પર કયું આયા;
 સખ ભોંમીયોંને મીલકર મુલતાનકો શીખાયા,
 જતા કટક પટનપર મંગલુર કયું ફીર આયા—મુનયો.
 જએપાલને અપસકી સારી સેના ખુલાઈ,
 કીતી સલામ સભોંને એકાત પડ લીઠાઈ.
 યેહ વકતકો સંભાલો કરકે અખ કુછ લલાઈ,
 કરયે નઝર ખજાના રખયે મુલુક લાઈ—મુનયો.
 જએપાલને કહા યું ડાપન સો અપને કીજેં,
 મીલએ સો ગીઝનવીસે પએસા જે બહોંત દીજેં;
 હોવેગા ફેર જે માલુમ દીલમેં સમજહકે રખીયેં;
 પડતી બલા પટનપર સરપર અપન કયું લીજે—મુનયો.
 જએપાલને શીતાબી યેહ મામેલત દવડાઈ,
 દીવાન સારે લેજે હીકમત ઉને લડાઈ;
 મુલદોનસે વોહ મીલકે જા બાંદરી કરાઈ;
 રાજકો આવનેકી બાબત સભી ઠચેરાઈ—મુનયો.
 મુલતાનને કહા યું ફેર ચવકી શખકો જાવે,
 જએપાલકો ચડાકર મેરે હુજુર લાવે,
 શાકીર હમીં તુમનપર ઝર માલ બહોત લાવે,
 ફેર રખર સમજહકર અપના સો દે ચુકાવે—મુનયો.
 દીવાન જા શીતાબી જએપાલકો ચડાયા,
 મતલબથા ઝમીનીકા ઉસકો સો કહે સુનાયા;
 ગાડોંમે ભર ખજાના કરને નઝરકો લાગા.
 મુલતાનકે હુજુરી આ કોરનીશ બજાયાં—મુનયો,

રાજા લગા યુ' કહેને સુલતાનશાહ સુનો તુમ,
 તાખે જો હએ પટનકે ઉસકે હમરાહ રહે હમ,
 સમજહો તુમ્હીં પટનસે મારે નહીં હમેં દમ,
 શાકીર હુએ તુમનપર હમકો નહીં હએ કુછ ગમ—સુનયો.
 કહેને લગે વઝીરાં સુલતાં સુલુક દીજે,
 દેતા હએ ઝર બહોતેરા સખ હાથ કરકે લીજે;
 ચલયેં સો અખ પટનકો દીલમેં સમજહકે રીજે;
 પાની ભરા બહોતેરા પીવાએ ઉતના પીજે—સુનયો.
 સુલતાનને લીયા ઝર નસીહત ઉસીકો કીતી,
 બએઠં તુ ઘર પકડકર હમને લલાંઈ કીતી;
 તુજહકો વીદા કીયા અખ રાઝી રઝા સો દીતી.
 રાજા ચલા ખુશીસે મીસરીહો ઘોલ પીતી—સુનયો.
 કર કુચકા નકારા મંગલુરસે ચલે હએં,
 પટનકે આ મુકાબીલ મએદાનકર પડે હએં;
 લશકર સોવાં જહુકાયા જહીંકે ખડે કીએ હએં,
 રાજાકે મોરચોસે તોપાં લગા અડે હએં—સુનયો.
 મએદાન માઈ હાજત મએલાન વાં હુવા હએ;
 સુલતાનને ખુલાકર બખશીકો યુ' કહા હએં;
 રસ્તેમેં ફર્યોઝ અખમી કીતના કહે હુવા હએ,
 દક્કતર ઉપર ચડાએ અખમી અને મુવા હએ—સુનયો.
 બખશી લગે લીખનકો સારા કલમ ચડાકા,
 પએદલ સવાર ઘોડા મીઘકર શુમાર લાયા,
 અખમી ચોર મુવોંકી જુમલા ઘેરીઝ લાંયા,
 જુમલા હઝાર બાઈસ સુલતાનકો સુનાયા—સુનયો.
 રાજા કહે પટનકા સુલતાનસે લડુંગા,
 તાલાબ “લાલકે પર જાકર અલી અડુંગા;
 કરના હએ જંગ હીમતસે દીલમેં સો ના ડરુંગા,
 તોપાં ને બાંણ લેકર સામી સો જાધરુંગા—સુનયો.
 લડનેઝી જો તયારી રાજાને સખ કરાઈ,
 બકતર જહુલુમ પાખર સારે સબુ બનાઈ;
 આપી સવાર હોકર સંકાત સખ ચડાઈ,
 તાલીબ લાલકેપ દએબાં વહાં જમાઈ—સુનયો.

સુલતાન શાહને દેખા રાજા યું ચડકે આયા,
 અસવાર ચોર પચેદલ સારા કટક લેઆયા;
 સુલતાનને કટકમેં ચોખદારકો પ્રીરાયા,
 રનજીતકા નકારા ફેર હોકે ખુશ બળયા--સુનયો.
 સુલતાનશાહ ચડે હચેં લાખોં કટકકો લેકર;
 માંગે દોઆ ખુદાકન પગ પાગડીમેં દેકર;
 લોગાં મીલે કટકકે તોપાં ચલાઈ કહેકર,
 કહેતે હચેં યું બખાંસે દેવે ખુદા ફતાહકર--સુનયો.
 દોનોં તરફસે જારી તોપાં ને બાંણુ છોડે,
 ઉડતે હચેંદો તરકે ખ્યાદે ને ઉંટ થોડે;
 બાદશાહકી ફોજ ભારી રાજાકે લોગ થોડે,
 તોપાંકી મારસીતી કીતને મુખે હચેં ગોડે--સુનયો.
 જંગલ બાણુ તોટે તોપાં ને તીર છુટે.
 સરસાઈ બાદશાહકી રાજાકે લોગ ખુટે;
 ગોલ બાંધકર ખડેયે હોકર જુદે વે કુટે,
 રાજાકે તઈ મુવે હચેં રોવે ને સરકો કુટે--સુનયો.
 સુલતાન કહે અચે યારો તોપાંસો મત ચલાઓ,
 દેવે ખુદા જીસીકો થોડેસે લે મીલાઓ,
 બરછી ન તીર ભાલે તલવાર અબ બળઓ,
 હાજીકી યું મદદ હચે રાજાકો લે ઉઠાઓ--સુનયો.
 કર યાદે હક નખીકો થોડે ધનોં ઉઠાઓ,
 દીન દીન કર મોહમ્મદ લશકરમેં જા જહુકાઓ;
 મારે હચેં કાપીરોંકો લહુ રગત બહાઓ,
 દીતી ફતાહ ખુદાને સબ મુનકરાં દબાઓ--સુનયો,
 સુલતાન જંગકો જીતે રાજા યું ભાગ છુટા,
 રાજાકો રન છુડાકર લમકરસો બહોત લુટા;
 ભારી હુવા ફતાહજંગ ધનસાન બહોત તુટા;
 રાજાને ફેર સમજહુકર પકડા તલાવ મુટા--સુનયો.
 બાદશાહને ભાલકેપર આકર જહીંડે સો ગાડે,
 અખમી ને ફોજોતીઆં સબ સબકો કબરમાં ગાડે;
 સુલતાનકે દસ હજારાં રાજા કે બહોત મારે,
 સુલતાનશાહ ખુશીસે ફેર શાદમાને જહાડે--સુનયો.

રાજા પડા તલાવેં બચેઠા હીમત પકડકર,
 ગમ છોડ માયેલેકે બાંધી કમર જકડકર;
 ખીસ હઝાર દોસો મારે ગયે લડકર,
 ખીલકુલ હઝારચોવીસ મરહુમ ઝખમી મીલકર—સુનયો.
 સકકાત જો રહીથી સખને સલાહ બતાઈ,
 રાજા તુ અખ સમજહજા તેરી સો હયે ઘટાઈ,
 લાખોં રૂપઈ તુ દેકર કરલે સુલુક લાઈ,
 તેરી દશા કઠણ હયે સખકે તઈ જડ ખુદાઈ—સુનયો.
 મારે ગયે સકાતી તુજહકો ન મેહેર આઈ,
 બુલી નહી હમનપર તેરી નહી હયે જહાઈ;
 કર તુત તાંઈ કયા હયે બાદશાહકી ફર્યોજ આઈ,
 મારેગયે ન છોડે ખુટી કરેગા રાઈ—સુનયો.
 રાજા સમજહકે દીલમેં કહેને લગે કે જયો,
 સુલતાનકે હુઝુરી જાકર મુજહે બુલાયો,
 લાખાં રૂપઈ કુબુલું મુજહ રૂખરૂમેં લાયો,
 હોવે સુલક અપના ચેહ વકતકો બચાયો—સુનયો.
 ચારન ને ભાટ મીલકર સુલતાન પાસ આચે;
 રાજાકે ચુકનેકી અખ મામેલત લેઆચે,
 લાખોં રૂપઈકી લાલચ સુલતાનકો બતાચે,
 માનો મુખન હમારા દોનોકો ચું બુલાચે—સુનયો.
 સુલતાનને ચુ સુનકર દીતા જવાખ ઉનકો,
 તુમતો હુચે ભીકારી અખ કયા કહું તુમનકો;
 ઝર માલકી તલખ નહીં દરકાર નહીં હમનનો,
 કલમા પઠે નખીકા મચેં છોડહું સલોંકો—સુનયો.
 ચારન ને ભાટ દોનોં હોકર ખીજલ વલે હચેં,
 દાલી નહીં ગલી વાં રાજાસે આ મીલે હચેં;
 સુલતાન મુખન સુન દીલમેં બહોત જલે હચેં,
 રાજાકો સખ સુનયા સુલતાનસે જો સુન હચેં—સુનયો.
 સુલતાનશાહ કહેતેહચેં કલમા પડો તો છોડું,
 દરકાર નહી રૂપઈકી ઈસ કુફરકો સચેં છોડું;
 પટનકે અખ કીલ્લેકો ગોલોંસે માર ફેડું,
 કેરોંકો સખ તુડાકર મકકાર મસીયત જોડું—સુનયો.
 રાજા ચેહ બાત સુનકર કહેને લગા લડુંગા,

મુજહકો હીમત લડાઈકી કલમાસો ના પડુંગા;
 સામાન હયે બહોતેરા દારૂસે ના ડરુંગા;
 આકર પડેગી સરપર આખીર સો મયે મરૂગા—સુનયો.
 રાજકે વે હરોલી થે લેલી દેનોં લાઈ,
 વે “ બેગરા ” “ હમીરા ” સીપરસ ઇન્હોંકો આઈ;
 રાજકા ખ્યાર ઉનપર બુજહે ઉન્હોંકો જહાઈ,
 દોનોંને કર હીમતકો તોપાં સો ફેર ચલાઈ—સુનયો.
 ચુકા નહીં પટનકા લાગી લડાઈ હોને.
 દીન રાત હયે ધમાધમ પાવે ન કોઈ સોને;
 રાજ સદક ન લાગા હયે બહોત રોને,
 વોહ બેગરાં હનીરાં લડતે હયે લાઈ દોને—સુનયો.
 રાજ ખડે તલાવેં સુલતાન ભાલકેપર,
 હોતી હયે નીત લડાયાં પટનકે કીલ્લેપર;
 રાજકો હયે ગુરૂરી ખીસયાર મોમીનોંપર,
 ચુકે નહીં કીનોંસે લાંખી પડે દોનોંપર—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યું સારી સેના બુલાકર,
 રસ્તે પટનકે બાંધો સબ ચચોકીયાં બઠાકર;
 લેવે નહીં કીસીકો કીલ્લા અંદર બુલાકર,
 કરને હલાં અપનકો ચવગીરદસે ઉઠાકર—સુનયો.
 મુખે વજીર મીલકર સબ ચવકીયાં બીઠાયાં,
 રસ્તે જો ગે પટનકે સબ મારગાં બાંધાયાં,
 દસ દસહજાર પએદલ સબ ઘેરકાં લડાયાં,
 આગે પટનકે જહાપે હોતીચલી લડાયાં—સુનયો.
 રસ્તે યું બાંધનેકી રાજ ખબર મંગાઈ.
 દોનોં વોહથે હરોલી બુજહે ઉન્હોં ન કોઈ;
 વોહ બેગરા હમીરા સસરા અને જવાઈ,
 ઉનકોં કહા ચડો તુમ ઇસ ચવકીયાંપે લાઈ—સુનયો.
 વોહ બેગરા હમીરા હીમ્મત ઇન્હોંને કીતી,
 ચવકીં કે મારનેકો સાતી સો ક્યોજ લીતી;
 દીનકો રહે હયે દબકર પડને સો રાત લીતી,
 ગફલતમેંથી જો ચવકી જાકર સો ઘેર લીતી—સુનયો.
 જાગી હયે ચવકીયાં સબ કીતી ખબર યું દારી,
 બાંધી કમર સલોંને લડનેકી હયે તયારી;

હોને લગી લડાઇ વોહ ચવકીયોંપર ભારી,
તલવાર બરઝીયોંકે લગતે હચે વાર કારી—સુનયો.
ચવકયાંથી પાંચ કાયમ લાગી લડાઇ દોપર,
ઝખમી હચે હઝારાં નહીંથા હોસાબ સોપર;
ચલયા હચે ખુન અચેસા પાની ચટે હચે જહુપર,
વોહ બેગરા હમીરા ખા ગચે શીકસ્ત આખર—સુનયો.
વોહ બેગરા હમીરા કરકે દગા ગચે હચે,
મુરસાઇમેં અપસકે આપીં અકડ રહે હચે;
મારે હચે ચવકીયોંને ભુડે સો હો પડે હચે;
ઇનસાન કઈ તુડકર ઠંડે સો હો પડે હચે—સુનયો.
બાદશાહકી ચવકીયોંકે જીતને ગચેથે મારે
ખોદે હચે ગંજ શહીદાં પહેલે સભોંકે ગાડે,
જાગે હચે પીર હોકર સાખીત હચે વે સારે;
લશકર સલીને મીલકર મજાકે નામ પાડે—સુનયો.
સારે વઝીર મીલકર બાદશાહસે અરઝ કીતી,
રાંજાકી ફર્યોજ કીતની ચવકીને માર દીતી.
ચવકાં કે લોક થોડે સખતી ઉન્હોંને કીતી,
ચવકી ઝખર કરો અબ રાજાને હચોંસ કીતી—સુનયો.
બાદશાહને ફેર સમજહુ કર તીન ચવકીયાં જોઠાયાં,
મજબુત દો જગાપર કાયમ સો લે બીડાયાં;
તાકાત રાજાકો કયા હચે અબ કર સકે લડાયાં,
મલઉન બેગરેને ખાઈ હચે તવાયાં—સુનયો.
મજબુત ચવકીયાં દો રાખીથી વાં કીધરકો,
લશકર જો કુલ પડથા રાખીથી એક ઉધરકો,
દુસરી હચે તલાવનીપર બારાઇચે ખાઝરકો,
જાને ન કોઈ પાવે હમરાહીકે પટનકો—સુનયો.
દોનોં તલાવ ઉપર લડના હચે રોઝ જારી,
મરતે હચે લોગ કીતને ગોલોંકી માર ભારી;
લગતે હચે મોરચોમેં આકર યું ઝખમ કારી,
હુરરોઝ હચે ધમાધમ દીનકો ને રાત સારી—સુનયો.
લડતે તલાવ ઉપર રાજા યું બાંધ બચેઠા.
મહીને યું પાંચ ગુઝરે છઠેમેં આના પીઠા.
ગોલોંકે સખખસે રહેતા નહીં હચે નીટા,
મોરચોકો છોડદેકર આયા હચે આપ દીટા—સુનયો.

હાજી મંગલુરી આપી બચેઠેથે જા અચાનક,
 મવસુકશાહકે પાસીં કન કાચેકીથી થાનક;
 કીતી જગા પસંદ વેા બચેઠે રહેથે કબલક,
 રહેના મુજહે સો યાં પર લગતી હચે અછી રવનક--સુનયો.
 હાજી મહેમુદશાહકોં યું મચોત અપની મુજહી,
 કન કાઘકો નીકાલી સાર્મી ખડીરે ધુજ;
 કનકાઘનો કહા યું કહા જાઉં મેરે શાહજી,
 માનુ સુખન તુમહારા બુઝુરગહો પીર હાજી--સુનયો.
 હાંજીને યું કહા જબ ચાચાઈમેં તું જાઈ,
 લેજી તુજહે સોહમને પ્રીરકર ધધર ન આઈ;
 બચેઠે જબલમેં જાકર હીલા ન વહમ લાઈ;
 જાતી હું મચેં ખુશીસે લેજી તમુને સાર્ધ--સુનયો.
 ખીદમત મનેથી પુરી ઉસને વીસાલ પાઈ,
 હાજી મંગલુરીશાહને અવ્વલ મંઝાલ પહોંચાઈ;
 કીતી દ્દન ઉસીકો તુરખત અછી બનાઈ,
 હોંતી હચે માનતા અખ હકને સો વે જગાઈ--સુનયો,
 હાજીકે ખતકે ઉપર સુલતાન મહેમુદશાહ આચે,
 કરની જો થી ખુદાકી મીલનેકો અમ ન પાચે,
 ચેહ તોડને કુફરકો ગીઝની સીતી ખુલાચે,
 હાજી વફાત પાચે અવ્વલ મંઝીલ પહોંચા--સુનયો.
 અચારત ઉપર હાજીકે બાદશાહને હીલા નકીતી,
 રાજાકી કુઓજ સારી આકર સો ઘેર લીતી;
 મારે તલાવ ઉપર વાંસે નીકલ દીતી,
 રાજા યું લાગ છુટા અખતી ઉન્હોંપર ખીતી--સુનયો.
 તલાવકે હીલાપર લશકર બહોત મુવા હચેં,
 મરહુમ કઈહઝારાં જખમી કઈ હુવા હચેં;
 સુલતાનકે હચેં ધતને રાજાકે જો મુવે હચે,
 જુમલા હઝાર સોલા રાજાજી મર ખપે હચેં--સુનયો.
 બડે તાલાબ ઉપર બાદશાહ યું આકે બચેઠે,
 રાજાકે લોગ ભાગે અંદર કીલ્લેકે બચેઠે;
 ખાઈ કે મોરચોંમેં કીતે રહે હચેં બચેઠે.
 બંદુક બાણ તોપાં ચલને લગે હચેં એખઠે--સુનયો.

સુલતાનને કહા યું હાજીકે પાસ જાઉં,
 પહોંચું સો જા શીતાબી લે દસ્તખસ્ત મીલાઉં;
 દેખું જમાલ ઉનકા કદમોંમેં સર નમાઉં,
 લાઉં ખુલા શીતાબી ખાના પીછે મએં ખાઉં—સુનયો.
 હાજી વીસાલ પાએ શાહકો ખખર જો આઈ,
 દીન તીન ગએ ગુઝરકર ઝયારત ફજર કરાઈ;
 સુલતાં લગે હએં રોને મરગએ હમારે લાઈ,
 મીલના નહીં હુવા હએં કુદરત અજાબ ધલાહી—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યું ઉનકે ખુલાએ આયા,
 લાખોં રૂપઈ ખરચ કર ઇતની મએં ફર્યોજ લાયા;
 કરની જો થી ખુદાકી મીલનેતઈ ન પાયા,
 અફસોસ ગમ કીયા હએં દીન તીનલગ નખાયા—સુનયો,
 બાદશાહ ગીઝની બોલે પટનકા કુફર તોડું,
 બામન ને ખુતપરસ્તી મારે બગએર ન છોડું;
 ઇસલામકો ન માને ઉનકે મએં સીસ તોડું,
 હાજીકે પાસ જાઉં પહોંચું મએં હાથ જોડું—સુનયો;
 કર મોરચોકો લાગુ જરી કીયા હએં તોખાં,
 અંદર ધુસે ધુવેકે હોતી ઝરદ સો ધુખાં,
 જંઝાલ બાણુ તોટે કયા છુટતે બંદુકા,
 કીલ્લેકી માર લારી જલગએ ઇનોંકે રૂપાં—સુનયો.
 હનોઝ ફર્યોત અખમી હોતાહએ લોગ જહાન,
 મોરચે હએં ચવતરફસે ઘેરે કીલ્લેમેં રાજ;
 લડનેમેં હએં તક્ષવત હરરોઝ જંગ હએં બાજ,
 ભારી કટકકી શોહરત કયા બાજતા હએં બાજ—સુનયો.
 લડતે ખરસ બારે પટન ઉપર હએં હયેં:
 મેખાં યું લોટ ઉગે ચોર થોડે હએં બડે હએં,
 ફતાહ હબુ હુવા નહીં દીલગીર શાહ હએં હએં,
 રમકી મદદ હુઈ જખ આગેકો શાહ ચલે હએં—સુનયો.
 રાજ કહે ઉન્હોંકો સુનયો સકાત ,રીરી,
 મોમીનકો મારનેસે લડના હુવા હએં ,ભરી;
 ગએ બાર માસ ગુઝરકર લડતે હબુ હએં ભારી;

ચુકી નહીં લડાઈ કાટની હએ ફમોજ સારી—સુનયો.
 સામાન પુર ભરા હએ કીલે અંદર હવેલી,
 તીરથકે વાસ્તે પરગતતી સકાત થેલી;
 પકના હએ જુ' રસોડા ખાતે' હએ' સારે લેલી,
 લડતે બરસ ગુઝરસુએ સાઅત ખડી ચેહુ પહેલી—સુનયો.
 સુલતાન કહે વઝીરો કબતક અપન લડેંગે,
 પરભાસ અબ પટનકો ફતહા સો કબ કરેંગે,
 આધી ઉમર ગુઝરગઈ કીતનેક દમ ભરેંગે,
 ઉઠનેકો લાજ મુજહકો આખીર સો લડ મરેંગે—સુનયો.
 લાગે વઝીર કહેને સુલતાં તુમ્હીં કયું ભુત્રે,
 રાજસે જા મીલે નહીં ખારા બરસ યુ' જહુલે;
 દીલમે' કેહે અકડકર ખુશયાં મનેથે કુલે,
 માંગો સો જા બશારત ખોલો નીશાન નીલે—સુનયો.
 સુલતાન ગીઝનવીશાહ ખ્યાદા સો આપ ચલકર,
 હાજીકે ખાતેહાપર સારે વઝીર લેકર;
 તુરખતકે પાસ પહોંચે બએઠે કોરનસ બજાકર,
 અહેવાલ અપના કહેને લાગે હએ' રોરોકર—સુનયો.
 દીલગીર શાહ હો બએઠે ખાના સો કુછ ન ખાવે,
 દીન તીન ચીલ્લા ખીંચા ખાના ન પાની લાવે,
 હાજીસે હુઈ બશારત ફતહા ખુરા કરાવે,
 ઉઠના નહીં હુકમ ખીન ગર જાં નીકલકે જાવે—સુનયો.
 હાજીને કી બશારત સુલતાં ખુલાએ તુમકો,
 ગફલત તુમને કીતી ફેર ભુલગએ હમુકો;
 દીતી ફતાહ ખુદાને માનો તુમ ઈસ સુખનકો;
 જુમાકે રોઝ જીતો ફતહા કરો કીલેકો—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યુ' ખાદીમ મએ' હું તુમહારા,
 હમરાહી સખ તુમહારી યાં કાય નહી હમારા;
 પડગઈ હએ ભુલ મુજહકો લાચારહું બેચારા,
 કરયો દોઆ દીલોસે કટબએ ગમ હમારા—સુનયો.
 હાજીને દી બશારત આવેગી અબ જુમેરાત,
 ઉસ રોઝ ચલેગી આંધી હોગા સો બહોત બરસાત;

ઉસ રાતકો ને આવે રાતપે બહોત આકત,
 લશકર મને તુમકારે ખલબલ પડેગી ઉસઘાત—સુનયો.
 અએસા કલી હુવા નહીં બારા બરસમેં સુન ચાર;
 આવે પવન ને પાની ચોર હોવે બહોત અંધાર,
 અએસેમે ઘુંડયો તુમ પડતે ને હએંગે દો ચાર,
 ઉનકો હરોલ કીજે દેવ ક્રતાહ યું કીરતાર—સુનયો.
 ગીરજાએ તાંબુ સારે ઉનકા સો નલોગાકા,
 કુરઆન ઉનકે આગે દીવા શમા જલેગા;
 બાકર અને મુઝફ્ફર ઉનસે ક્રતાહ મીલેગા,
 કુછલી હીલા જુમાકો રાજકા ના ચલેગા—સુનયો.
 હાજીને તબ કહાયું સુલતાં તુમહી સો જાઓ,
 ને કહેદીયા હમુને સારા નઝરમેં લાઓ;
 જહાડો ને શાદીયાને મીરી સો જા બટાઓ,
 રખયો ન ગમ દીલોમેં ખાના ખુશીસે ખાઓ—સુમયો.
 સુનતાં ખુશી ને હોકર તસલીમ તબ બજાએ,
 હોકર ખુશી ચડે હએં બશ્કર મને સો આએ;
 ચહેરેપે રોશની હએ સારી સેના ખુલાએ,
 સીસરીની ખાન કરકે લે નવખતાં બજાએ—સુનયો.
 આઈ સો ફેર જુમેરાત આંધી ચલી હએ આકર,
 ડાલે પવનને તાંબુ સારે હીલા ગીરાકર;
 બાકર અને મુઝફ્ફર ઉનકા તાંબુ રહાકર,
 પકડે હએ વે કુરાનાં લે રોશની જલાકર—સુનયો.
 સુલતાન ગીઝનવીશાહ ફેર ઘુંડનેકો લાગે,
 બાકર અને મુઝફ્ફર પાએ ઉનહોંકો જાગે;
 ખુશાલહો ખડે હએ ઉનકે તાંબુકે આગે,
 દોનો યું લાઈ ઉકર કોરનશ બજાને લાગે—સુનયો.
 દોનો યું લાઈ બોલે સુલતાન ગીઝનવીકો,
 હમપર કરમ સો કયાહયે ફરમાઓ અજ હમનકો
 ઈસ જાએપર પ્રીતાબી આના હુવા તુમનકો,
 હમકો ન કયું ખુલાએ લાગી પવન તુમનકો—સુનયો.
 સુલતાનને કહા યું હાજી કહા કરો તુમ;
 દીતી મુજહે બશારત ઈસમેં સો ના ડરો તુમ;
 તુમસે ક્રતાહ મીલેગી હાથી ઉપર ચડો તુમ,

કરના હએ દીન કાયમ જહાંપેસે જા લીઠા તુમ-સુનયો.
 જાકર અને મુઝકર કહેને લગે દો લાઈ,
 સુલતાનશાહ તુમનકો દેવે ફતાહ ઇલાહી;
 આજીઝ બંદે હુમી હએ ઇનની સો કયા બડાઈ,
 આકર હુમીં તુમ્હારે તુમ હો હુમારે જહાઈ—સુનયો.
 સુલતાન ગીઝનવીશાહ યું દીલકે ખીચ ખેલા,
 ઉસ વકત કરા નકારા લશકર; ઉઠાયા લેલા;
 કોસ પાંચકે તફાવત જાકર મુકામ ડાલા,
 રાજા યું કર ખુશાલી અપની ઝખાંસે ખોલા—સુનયો.
 રાજા લગા યું કહેને લશકર સો પ્રીર ન આવે,
 પટનકી હએંસ કરકે પ્રીરકર ઇથર ન આવે;
 પહોંચે સજા ઉસીકો આકર વે માર ખાવે;
 ખાંકા કીલા પટનકા ઉસમેં દખલ ન પાવે—સુનયો.
 પટનકે કાપ્રીરાં સખ ખુશહાલ હોકે કુલે,
 ઉતરે હંએ મોરચોંસે કરતે હઝાર હીલે,
 કરતે ગરમ કમાડાં થંડે કીએ વે ચુલે,
 જહાંપોકો ખોલદેકર ગફલતમેં થે વે ભુલે—સુનયો.
 બાદશાહને ચુપચપાતે લશકરકો લે પ્રીરાકા,
 વોહ રાતથી જુમાકી સારા કટય ચડાયા;
 ગફલતમરે વોહ રાજા ફેર આનકર; દખાયા,
 જહાંપે ઉપર પટનકે લશકરકો આ લીડાયા—સુનયો.
 હાથી મીઠા હરોલી ઉસપર સો દો મરદ હએં,
 જાકર અને મુઝકર હોવેગા રંગ ઝરદ હએં,
 પાખર સજા લોહકી ઉસમેં સો વે ગરક હએ,
 પહોંચે નઝદીક આકર જહાંપેસે નહીં ફરક હએ—સુનયો.
 કીતી હલા કટકને વોહ મોરચોંકો મારે.
 ખાઈ પકડ રહેથે ઉનમેંસે માર ખારે;
 આગે હંએ સખ કીલેમેં કરકે હઝાર નારે;
 સુલતાનકે કટકમેં ખાસે ખજે નકારે—સુનયો.
 હાથીકો તખ ચલાકર જહાંપેસીતી બડાયાં;
 મારી ટકર મીઠેને ઉધરકો ખડખડાયા;
 જહાંપેમેં થે જો ખીલે હાથી તો થરથરાયા,
 હાથીને કરકે નારા અપના યું સર પ્રીરાયા—સુનયો.

જાકર અને મુઝફ્ફર મહાવત ઉપર ગુસ્સેકર,
 લાગે જાખાંસે કહેને હાથીકો લે પ્રીરાકર;
 જલદીસે હોલ દે અળ જહાંપે ઉપર પ્રીરાકર;
 મહાવતને માર અંકુશ હાથી દીયા ઉડાકર—સુનયો.
 જાકર અને મુઝફ્ફર દોનોંસે એક આયા,
 હાથીકે સસકે ઉપર અપની કમર લગાયા;
 એક ઓઠ કર હરોલી હાથીકા સર બચાયા,
 હાથીને ફેર ગુસ્સેકર જીસરી ટકર લગાયા—સુનયો.
 દીન દીન કર મોહમદ પટનમેં લીલ પાડી,
 રાજકે ચવકીયોંકો જહોંપેસે સાર કાડી,
 સુલતાન ગીઝનવીકી બચેકી વાં ફરોજ સારી,
 તલવારકી જહમાજહમ હોતી લડાઈ ભારી—સુનયો.
 સુલતાન ગીઝનવીકો હુકને ફતાહ કરાયા,
 જાકર અને મુઝફ્ફર ચાગેસે લે ચલાયા;
 દોયોં વે ભાઈમેંસે તળ એક કામ આયા,
 રાજકે પાપકા અળ ઘડા સો પુર ભરાયા—સુનયો.
 સુલતાનકા હુકમ હુએ અળ કતલેઆમ કીજે,
 તલવારસે લે મારો પએસા કછુ ન લીજે;
 બેદીન મુનકરોકો પાની મીસાલ પીજે,
 કલમા પડે નબીકા જો ઉસકો છોડ દીજે—સુનયો.
 પટનકે અળ કીલ્લેકે સારે મકાન હુટે,
 ચોર બેશુમાર દોલત સારે સીપાહી છુટે;
 મારેગએ હઝારો રાજકે લોગ ખુટે,
 કલમા જીને પડા હુએ મરનેસીતી વોહ છુટે—સુનયો.
 કીલ્લેમસે બીચાખીચ દોનોં જનોંકો મારે,
 વોહ બેગડા હમીરા દોનોંકે શીસ પાડે;
 ઘોડોંકીં ઠાકરોંસે જરાંપેકે બાર કાડે,
 મરેગએ દોનોં હરોલી રાજ દીમતસે હારે—સુનયો.
 રાજને મહેલ છોંડા નીચે સો આકર બચેઠે,
 ઠચેરા ન પગ ઉનહોંકા ડેરમેં આકે બચેઠે;
 રાજકે સાથ શામીલથે સાતસો એબેઠે,
 આકર ચોર ભાઈ સારે સાથીલીએ હુએ બચેઠે—સુનયો,
 સુલતાનને કીલ્લેકો ચવગીરદ કરકે ફેરા;

સખ ચવકીયાં બીઠાકરે દેવલકો આન ઘેરા;
 તોપાં શુર કીયા હુએ પડને લગા હુએ ડેરા,
 દેવલમને પુકારાં હોને લગા : ધનેરા—સુનયો.
 રાબને તખ સલાહકી અલ બાંદરી કસંએ,
 સારે મકાન છુટે અખ કાહેકો મરાએ;
 લાખોં રૂપઈ તો દેકર સુલતાનકો મનાએ,
 કર સામને શીતાબી છુકો આપીં બચાએ—સુનયો,
 રાબને લેજ છેવટ ઠેર મામેલત કરાઈ,
 દેનેકો દેડ અપસકા વોહ ખાત લે ઠંએરાઈ;
 સમજહનમેં લાખ ચાલીસ સુલતાનકો સુનાઈ,
 સુલતાનકી સમજહમેં પીછુસે ખાત આઈ—સુનયો.
 દી અમીની નીકાલે લાથીકો માર હોલે,
 સુલતાન દેખ ડેરા ખુશહાલ હોકે કુલે,
 રાબ ગએ નીકલકર સોમનાથકો યાં ભુલે,
 સુલતાનશાહને દેખા પુતલા ઉધરમેં જહુલે—સુનયો,
 સુલતાનશાહ યું બોલે યેક કયા હુન્નર બનાયા,
 દોરી રસી બનાકર પુતલા અધર ટંગાયા;
 કહેને લગે વઝીરા સરમેં લોહા જડાયા,
 ફેર ચમક પાના ઉંચા ઉસસે અધર ટંગાયા—સુનયો.
 સુલતાનને હુકમ કર છતકા પથર ઉતારા,
 જહુલતાથી પુતલા વોહ ઉસકો અમીન પાડા;
 હીકમત ગઈ ઉન્હોંકી વોહ પડરહા ગીચારા,
 રાબકો પાપકા અખ આયા નઝર કીનારા—સુનયો.
 રાબકે યાદ આયા સોમનાથ ગએ બીસરકર,
 ઉચ વક્ત કર ઉતાવલ ડેરેસે ગએ નીકલકર,
 સુલતાન પાસ બના દેના રૂપઈ સો દીગર;
 સોમનાથકો છુડાના યેહ ખાતચીત કરકર—સુનયો;
 કરકર સલાહ સલોંને કીતા જવાબ યુંકર,
 તુમહો હમારે રાજા હમ હુએ તુમહારે આકર;
 હમયે યહાં સલાહ કી બના તુમહેં સો ચલકર,
 હાન બાંધ બ ખડેરહો સોખથાથ લો છુટાકર—સુનયો.
 રાબ લગા યું કહેને હરગીઝ મેરે ન બાના,
 નહી કી અપન ભલાઈ જા મુંહ તો કયા દીખાના;

મરજતે તો લલા હે, લાવે પાની ખાના.
 કલમા સો ના પહુંગા દીલમેં બહોત હયે માના—સુનયો.
 સકાત સારી મીલકે કહેને લગી અયે રાજ,
 સુલતાનશાહસે મીલના રહેવે અપનકા માજ;
 મીલે નહીં અપનતો જીનેકી નહીં હયે આસા,
 હમ હયેં તુમહારે સાતીતુમલી ચલો અયે રાજ—સુનયો.
 સુલતાન પાસ આકર કહેને લગા વો રાજા,
 સોમનાથ દો હમનકો રાખો હમારી માજ,
 ગુસ્સેસે તોડના મતરખકા ઉસીકા સાજ,
 પુજકા હયે હમારા દંડ લો ઉસીકા જહાજ—સુનયો,
 સુલતાનને કહા યું પુતલેકો અમ દીલ નહીં.
 પચેસેકીકયા કમી હયે ઉસકામયેં દંડ લઉં નહીં;
 પુજકા હયે તુમહારે તોડે બગચેર રહું નહીં,
 ઈસલામકી શરત હયે ગફલત સોં મયેં કડું નહીં—સુનયો.
 કહેતે લગે વઝીરા સુલતાનશાહ વાલી,
 પચેસા જો લો ઉનહોસે રાજકો કરદો ખાલી;
 ઉનકો ચેહ ખુત ખીલાના ચુનેકી કર મીસાલી,
 ઘોડા પીછે ઉનહોકો અપનકો હયે ખુશાલી—સુનયો,
 સુલતાનને કહાયું સુનયો વઝીર “ મીડા ” શાહ;
 હોવે નહીં ચેહ મુજહસે રખયો ન તુમ ચેહ આસા;
 દંડ લો તુમહીં સો ખુતકા ફેરકર કરો ખુલાસા,
 રાજસે દંડ લીયા બહોત ફેર દીસે દીયાયું જહાંસા—સુનયો.
 સુલતાનસે સલાહ કર રાજકો વાં ખીલાયા,
 લેકર સપારી ચોર પાન રાજકો વાં ખીલાયા;
 સોમનાથકુ જલાકર ચુના કરી બનાયા,
 રાજ તુમહીં સો ખાયો હયે તુમહારી માયા—સુનયો.
 રાજ લગા યું કહેને સોમનાથ દો હમનકો,
 પચેસા યું દંડકા સારા હમને દીયા તુમનકો;
 રોત રહે હયે સારે જાવે હયે ઘરોંકો,
 સોમનાથ ખીન ચેહ ન્યામત કરતી નહી હમનકો—સુનયો.
 સુલતાનને કહે યું સોમનાથકો દીયા હયે,
 રાખા નહીં હમુને તુમને સો નેલીયા હયે;
 સોમનાથકો જલને ચુના કલી કીયા હયે,

તુમ ખાગએ ઉમીકો મુખવાસ જળ કીયા હએ-સુનયો,
 રાજએને સુના જળ સોમનાથ લેકે ખાયા,
 મરનેકા તળ ઇરાદા સરોંકે દીલમેં આયા;
 કીતનેંને ખસ કટારી લેકર ગલેમેં લાયા,
 કીતનેંને તળ ઝખાંપર ખંજરસો લે ચલાયા—સુનયો.
 કીતને તો મરગએ હએ કીતને ઉઠે હીમતકર,
 સુલતાનકે મુકાબીલ શમશીરકો પકડકર;
 સુલતાનને ઉન્હોંકો મારે હએ તળ રગડકર;
 જીતે જો હાથ આએ ખાંધે હએ સળ જકડકર-સુનયો.
 સુલતાનને પટનટા સારા સો ડર મીટાયા,
 આસપાસથે જો ગાવાં સળપેં હુકમ શીરાયા;
 રાજકો ફેર ખુલાકર સુલી ઉપર ચડાયા,
 દુશમન જીતે રહેથે સળ મારકર ઘયાટા—સુનયો.
 સળ મુનકરોને મીલકર હએખત દીલોંમેં ખાયા,
 રાજકા જો તખ્તથા સુલતાનકો ખતાયા,
 સુલતાન ઉસ ઉપર બએઠ અપના હુકમ ચલાયા;
 સળ કાશીરોંકો મારે હએગા વલીકા માયા—સુનયો.
 તળ બાદશાહને લેકર ચોખદારકો શીરાયા,
 લશકર અમી ઉમરા મોમીન સલી જમાયા;
 હાજીકે વાં અરશપર જાના બહોત પકાયા,
 ખીલવાકે સળકો વાંપર દસ્તાર ફેર બંધાયા—સુનયો.
 સુલતાન ગીઝનવીને તળ પએરવી કરાઈ,
 હાજી મંગરૂલીશાહકી ખાસી જગા બનાઈ;
 કયા નુર હએ અલાનુર હકને સો દી બડાઈ;
 મએ હું ગરીબ આજીઝ કરયો મદદ ઇલાહી—સુનયો.
 સંગેમરમરકે પાટ લેકર ઉકો વહાં ખુદાઈ,
 તાખ જંગકી સારી ફારસીયને લીખાઈ;
 રાજે અંદર હાજીકે સુલતાનતને રખાઈ,
 પનઘટકી વાવ વાંપર સુલતાનને ખુદાઈ—સુનયો.
 કયા મરતબા ઉન્હોંકો ખાલકને જા દીયા હએ,
 દો બાઈને ફતાહ કી નામ હશરતક રહા હએ,
 તુરખત ઉન્હોંકી ખાસી સુલતાનને બંધા હએ,
 જાફર અને મુઝફફર મસજીદાં વાં બની હએ—સુનયો.

વોહથી યરીખ ધાંચન આજીઝ ને માર્છ “પુરી”
 હકને ઉંસે નવાઝ રૂતખા મીલા હચે તુરી;
 હકતાલા જીસકો ચાહે દેતા હચે સખુરી,
 શુંખજ બંધાકે અંદર રૌશનાઈ કીતી પુરી—સુનયો.
 ઉંસ કામસે ને ફરીગ સુલતાન જખ હુવા હચે;
 આકરશહેરકે અંદર સામાં સફરકાં હીયા રચે;
 રાજા મીસાહ અંદર યુંકર સો કહે રહી હચે;
 હાજીએ ઉંસકે ઉપર લાનત બહોત કીયા હચે—સુનયો,
 હાજીકો ઉંસ વકતમેં રાજા જવખ દેતા;
 કલમા નખીકા કહેતા સાખીત ઈમાન રહેત;
 રહેના મકાન કાયમ કયુંકર જગા સો ખોતા,
 મારા કલમ ખુદાને હોવે બગઝેર ન દહેના—સુનયો.
 યા રખ મેરી દોયા યેદ હરદમ કુખુલ કીજે,
 આખીર વકતકે ઉપર કલમા સો યાદ દીજે;
 વાલીદ મેરે ગુઝરગચે જદત નસીખ કીજે,
 તેરે નખીકી ઉલફત મેરે દીલાંમેં દીજે—સુનયો,
 સુલતાન ગીઝનવીને ફેર મામેલત યું કીતી,
 પટનકી ફચોજદારી સો મીઠેખાંકો દીતી;
 કીતની ફચોજ લેકર તાખે ઉંહોકે કીતી,
 માલી હુચે મીઠેખાં સરપાવ ઇનહોંકો દીતી—સુનયો.
 સુલતાનશાહકે સાથી દો શેખચે સીદીકી,
 ઉંનકો દીયા ખુદાને અપના ઇશિક દકીકી,
 સખ મુનકરોંકો મારે રહેને દીયા ન બાકી,
 ફરકંદ અખાબકરકે તહકીકચે નખીકી—સુનયો.
 સુલતાનને ઊંનહોંપર યું મેહેરઆની કીતી,
 પટનકે શહેહ અંદર જગા ઉંનહોંકો દીતી;
 સુલતાનને ઉંનહોંકો પરવહુ સમુત્રી કીતી,
 પટનકે પરગનેકી ઉંનકો કઝાત દીતી—સુનયો.
 સોંપી કઝાત જીનકો કવા નામથા ઉંનહોંકા,
 “સખ જલાલુદ્દીન” સખ કરમથા ઉંનહોંકા;
 ભાઈ સગેચે દોનોં માંખાપ એક ઉંનહોંકા,
 સીપરશ નવે મુસલમાં રહેના હુવા ઇંનહોંકા—સુનયો,
 સીપરશ યુંકર પટનકી બાદશાહને કી તયારી,
 કર કુચકા નકારા નીકલી હચે ફચોજ સારી,

અસવાર ચોર પચ્ચેદલ કીતી ઇન્હોં તયારી,
 લી હાજરી પન્હોંકી ગઈ ફરમાજ કીતની મારી--સુનયો.
 અપશીકો હાજરીપર ઉસ વકત લે બીઠાયા,
 ગીઝની સીતી ચડેથે તખ્તકા શુમાર લાયા;
 છુરહુમ હુએ સવાલાખ ઇતિના નઝરમેં આયા,
 દેકતર ઉપર ચડાકે સુલતાનકો સુનાયા--સુનાયાં
 સુલતાન કર ખુશાલી ઘરકી તરફ સીધારે,
 મંગલુરમેં સો આકર યુશરક કીતને મારે;
 દે કરકે લોગ "દેરાજી" કો બચાએ સારે,
 હોતા હુએ કુચ દાયમ ગીઝની તરફ સીધારે--સુનયો.
 બારા બરસ ગુઝરગએ ખુશહાલ લોગ સારે,
 રસ્તેમેં શહેર "જેસલ આકર સુકામ કીયારે,
 બાકી રહેથે રાજા આકર મીલે હુએ સારે,
 કીતને હુએ મુસલમાં કીતને ગએ હુએ મારે--સુનયો.
 ચલ કુચકા નકારા ઉસદમ સો ફેર બજાએ,
 કરતેથે બહોત ખુશાલી ગીઝની નઝર દીખારે,
 બારે મહીને ગુઝરે કહેતે ઝખાંસે સારે,
 જીતેકો હુએ ખુશાલી મરગએ સો હુએ બેચારે-સુનયો.
 એક સાલ રાહમેં ગીજનીમેં જાકે બએઠે,
 સુલતાન ગીઝનીવીશાહ જાકે તખ્તપર બએઠે;
 સારે સગે મીલનકો હોકર ચલે એખંટે;
 બાજે હુએ શાહીયાને ખુશહાલ હોકે બએઠે--સુનયો,
 સુલતાન પાદશાહને શુકરઝારી કીતી,
 લાખોં રૂપેકી બએરાત હાથોંસે ખાંટ દીતી;
 શુરફા જીતે મુએથે તદખીર ઉનકી કીતી,
 કઈ લીખદીએ વઝીફા નકદી ઘરોંકો દીતી--સુનયો.
 એકરોઝ મીઠેખાંકે દીલપર યું વહુમ આયા,
 દેખના દેવલકો જાકે કએસા વોહ હુએ બનાયા;
 દેવલકો દેખનેકો ચલકર મીઠેખાં આયા,
 દેખા હુએ પ્રીરકે સારા પથ્થર નઝરમેં આયા--સુનયો.
 જીસ વકતપર ચેહુ દેવલ હોનેલગાથા જારી,
 દેખા નજુમીયોંને ગસ લે ઝમીંપે મારી;
 નીકલા નજુમમેં યું દેવલપે વાત ભારી,
 ઉસકો તોડે મીઠેખાં કીતી હુએ ખાત મારી--સુનયો.

રાજાને ખાત સુનકર દીલપર ચેહ વહમ લાયા,
 દરયાકી ખાર મીઠા રાજા નઝરમેં લાયા;
 ડરેકી કર મરામત રોગન કીયા પીલાયા,
 જો “મીઠે ભંગ સુનાયા ઉસમેં તમામ લીખાયા—સુનયો.
 દેવલ મીઠેખાં દેખત એક પાટવાં આગઈ નઝર,
 ઉસમેં લીખાયા “મીઠેભંગ” વોવાંચકરકીતી નઝર;
 મુજહનામસે પડતાહ એતો ચેહ તોડકરકરના ગુઝર,
 કીતી હુકમ બેલદારપર દેવલકેતઈ પાડો ફજર—સુનયો.
 દેવલકો લાગે પાડને તબ કાફીરોંકે દીલ જલે,
 દેવલકે ફેર અફસોસમેં લડનેકે તઈ પ્રીરકર ચલે;
 કઝયા મીઠેખાંસે કીયા મારકર મસાનોમેં જલે,
 ચલયા નહીં ઉનકા સો કુછ કલમાનહીં આખીરપડે—સુનયો.
 ઉન કાફીરોંકો મારકર બએઠે મીઠેખાં નામવર,
 કઈ મુનકરાં મારે પડે લુટે ઉન્હોંકે ખુશ ઘર;
 પએસા રૂપે અશરફી કીતા જમા યું સારા ઝર.
 સખદુશમનોંકો મારકર પટનકો અખકીતાહ એ સર—સુનયો.
 કીસ્સા પટન પર ભાસકાકી તાદએ અબ સારાજમા,
 ખુશબએતપરમએ નેલીખાકીતાહ એસખમુદાતમા
 શાખાનકી ચવખીસવીં વોહ રોઝથા ઈદે જુમા,
 ચેહ સાચી સલી સુનકર નકરયો કુછ ગુમાં—સુનયો.
 ગુંઝરે નખીકો ચારસો સતરે બરસ પહોંચેથે જખ,
 ઉસવકતમેં કઝયાકીયાપટન ઉપર બાદશાહને જખ;
 ચેહ જંગના મેકી બેસન તુમકો સુનાદીતી મએસખ,
 ચેહ કીસ્સા સુનકરસખજનેયારોનહોનાતુમ અજગ—સુનયો.
 ઇસલામ હીં કાયમ કીયા મુનકરગએ મારેવે તખ
 કાફીર પડેથે બેરહમ ઈમાનલી લાએ ન તખ,
 ઉપરસલીકે જુલમકર પ્રીનાર હોગએ સખકે સખ,
 હાજી સંગલુરીશાહને કયા હીકમતાંકીતી અજખ—સુનયો.
 કીસ્સા પટન પરભાસકા ચારો યહાં કીતાતમામ
 પડહેઈસેખમોમીનાં કયા ખુબહુએ નાદ કમાલ;
 બએઠેનખીપર સખજને પડયોદરૂં દાસુખહોશામ,
 આલે નખીપરલી સદા લેજો દરૂંદા વરસલામ—સુનયો.

તમામ શુદ.

દાસ્તાને તિલિસ્મે હોશરૂખા.

ઇસ કિતાબકી કિતનીહી તઅરિક્કી બાએ કુબુલ હય; કયું કે તમામ જમાના બનતા હયે કે એ તમામ હિન્દમે મ કબુલ હય ઇસ કીતાબમે અમીર હુમબ સાહેબને અફરા-સિયાબ બહુગર કે તિલિસમાતોડો ઉસ્સે લડકર ફના કિ-યાથા ઉસ્કા મજકુર હય, ઉમર ઐયારકી ઐયારીયે પઠકર હરતે હંસતે ફીટ ન બાય તો હુમારા જુમ્મા, મુસલમા-નોકી બહાદુરીએ ઇસલામકા બેશ, મહાદાને જંગકેસીન, ગરજ કિતાબ કયાહય એક મરકા ખીચકર, શાએરને આ-પકે સામને રખ દીયા હય, આશિકોંકી તો બનહય, નજમો નજર દોનોમે કમાલ કીયા હુવા હય. એકબાર દેખને પરહી મુનહસિર હય જ્યાદા તશરિક્ક કરના ગોયા સોનેપર મુદ્દમ-આ ચઢાને કે બરાબર હય જખાન ઉર્દુ સહેલી હરકિશીકો સમજ પડ સકતી હય, કાગજ ગ્લેજ સુનેરી પુંઠા પુસ્તક રોયલ આઠ પેજ કે ૬૦૦ સફેદી કીતાબકે સિર્ફ રૂ. ૨—૮—૦ પોસ્ટેજ ૦—૪—૦.

અલફ લયેલા.

યા અતી એક હઝાર એર એક રાતકા બેબહા ખ-બના ? શાયકીન ! મશહુર અલફ લયેલાકે નામસે શાયદહી કોઇ બે. બખરહોગાં એ વોહ કીતાબ હય જુસ્કસાંની આજ જમાને ભરમે મીલનાં મુશકીલ હય, રંજુંદા દિલકો આરામ દેનેવાલા યહી એક નુકસા વય દીલકો ખીચનેવાલા સહર-તુમાં કિસ્સોકા મૌજે મારતાં સંમદર જુસ્કે લીયે મશહુર ઇંગ્રેજ ગ્લેડસ્ટન કહેતા હય કે “ જો કોઇ બહોતહી ઉમદા કિતાબોકા અખજ કરનેકે લીયે અગર મુજસે કહેતો કલીલી મેં અલફ લયેલાકે રખે બગયર ન રહું ” જુસને ન દેખી ઉસ્કે જેસા કમનસીમ કોઇ ન હોગા કી અજહદ ઉમદા હો-નેકે સાથ કિંમત બહોત કમ રખનેમેં આઇ હય. સુનેરી જુલ્દ એર ઉમદા કાગજવાલી હૈ કિં. રૂ. ૨—૮ ટપાલ ખર્ચ માફ.

દાસ્તાને તિલિસ્મે હોશરૂખા.

ઇસ કિતાબકી કિતનીહી તઅરિક્કી જાએ ફુજુલ હય; કયુ કે તમામ જમાના જનના હય કે યહે તમામ હિન્દમે મકબુલ હૈ ઇસ કીતાબમેઅમીર હમજ સાહેબને અફરાસિયાબ જાદુગર કે તિલિસ્માતોકે ઉસ્સે લડકર ફના કિયાથા ઉસ્કા નજર હય, ઉમર ઐયારકી ઐયારીયે પકકર હસ્તે હાંસતે લૌટ ન જાય તો હમારા જુમ્મા, મુસલમાનોકી બહાદુરીએ ઇસલામકા ઈશ્તિ, મયદાને જંગકેસીન, ગરજ કિતાબ કયા હય એક મરકકા ખીચકર. કાએરને આપકે સામને રખ દીયા હય. આશિકોકી તો જાનય. નજમે નઝર દેનોમે કમાલ કિયા હુમ હય એકબાર દેખને પરહી મુનદાહિર હય જયાદા તશરિફ કરનાં જોયા સોનેપર મુદમઆ ચકાને કે બરાબર હય જખાન. ઉર્દુ સહેલી હરકિ-સીકે સમજ પડ સકતી હય. દાગળ ગ્લેજ મુનેરી પુકાપુસ્તક રોયલ આઠ પેજ કે ૬૦૦ સફેદી કીતાબકે સિર્ફ રૂ. ૨-૮-૦ પોસ્ટ ૦-૪-૦

અલફ લયેલા

યા આની એક હઝર એર એક રાતના મેઘલા ખજાના શાયકીન ! મશહુર અલફ લયેલાકે નામસે શાયદહી કોઇ બેખબરદોષાં યહે વોય કીતાબ હય જીરફીશાની આજ જમાને ખરમે મીલનાં મુશકીલ હય. રજીદા દિલે આરામ દેનેવાલા યહી એક તુકસા વય દીલકો ખીચનેવાલા સફર-નુમાં કિસ્સેકા મૈજે મારતાં સમંદર જીરફે લીયે મશહુર ઈંગ્લેજ ગ્લે-ડસ્ટન કહેતા હય કે “જો કોઇ બહોતકી ઉમ્દા કિતાબોકા અખજ કરનેકે લીયે અગર મુજસે કહેનો કમીની મે અલફલયેલાકે રખે બગ યર નૂજેદ” જીસને ન દેખી ઉસ્કેજેસા કમનસીય કોઇ ન હોગા કી અજહદ ઉમ્દા હોનેકે સાથ કિમત બહોત કમ રખનેમે આઇ હય. મુનેરી જીલ ઐર ઉમદા કામજવાલી હૈ કિ. ૨ ૮ ટપાલ ખર્ચ માફ.

મીલનેકા પતા.

મહાદેવ રામંચદ્ર જાગુળે—બુકસેલ ૨.

ત્રીન દરવાઝા—અહેમદાવાદ.

